

**T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TARİH EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇANAKKALE ZAFERİ İLE İLGİLİ
ALGILARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah BARUK BULUT

ÇANAKKALE

Temmuz, 2019

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Tarih Eğitimi Bilim Dalı

Üniversite Öğrencilerinin
Çanakkale Zaferi İle İlgili Algılarının İncelenmesi

Gülşah BARUK BULUT
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Halil Ersin AVCI

Çanakkale
Temmuz, 2019

Taahhütname

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “*Üniversite Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Algılarının İncelenmesi*” adlı çalışmanın tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Ağustos, 2019

Gülşah BARUK BULUT

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Gülşah BARUK BULUT tarafından hazırlanan çalışma, 23.08.2019 tarihinde yapılan tez savunma sonucunda başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10284690

Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza	
Dr.Öğr. Üyesi	Halil ERSİN AVCI		Danışman
Prof. Dr.	Muhammet ERAT		Üye
Doç. Dr.	Abdurrahman BOZKURT		Üye

Tarih:

İmza:

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Önsöz

“Üniversite Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Algılarının İncelenmesi” isimli çalışma da tarihimiz açısından büyük bir önem teşkil eden, milli değerlerimiz ve birliğimiz noktasında bağlayıcı bir rol üstlenen Çanakkale Zaferi’nin üniversite birinci sınıf öğrencileri üzerindeki algısı ölçülmüştür. Öğrencilerin Çanakkale Zaferi konusunda hakim oldukları temel kavramlar, zafere dair hissettikleri ve konunun öğrenciler açısından ne ifade ettiği ölçülmeye çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilerin Çanakkale Zaferi konusundaki algılarını etkileyen nedenlerin de tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Gerçekleştirilen çalışma genel hatları ile dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde araştırmanın problemi, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, tanımlamaları ve kuramsal çerçeve bulunmaktadır. Araştırmanın ikinci bölümünde ise çalışmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama sürecinin nasıl gerçekleştiği, veri toplama aracı ve veri analizi konuları ele alınarak açıklanmıştır. Araştırmaya dair bulgular ve yorumlar üçüncü bölümde ele alınmıştır. Elde edilen bulgulardan ortaya çıkan sonuç ve analizlere dördüncü bölümde yer verilerek konuya dair öneriler üzerinde durulmuştur. Yararlanılan kaynakların belirtildiği kaynakça bölümü ve veri toplama aracı çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Yüksek lisans tez çalışmam sırasında akademik anlamda, bilgi birikimi ve hoşgörülü yaklaşımıyla yol gösterici olan, tezin ilerlemesinde ve tamamlanmasında emeği olan değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Halil Ersin Avcı’ya, fikirleriyle tezin şekillenmesinde emeği geçen Dr. Öğr. Üyesi Fatih Kana ’ya tez jüri üyelerim Prof. Dr. Muhammet Erat ve Doç. Dr. Abdurrahman Bozkurt hocalarıma, değerli eşim Öğr. Gör. Vural Bulut’a ve hayatımızın yeni kahramanı oğlumuz Mehmet Selim Bulut’a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çanakkale, 2019

Gülşah BARUK BULUT

Özet

Üniversite Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi ile İlgili Algılarının İncelenmesi

Araştırmanın amacı yükseköğretim kurumunda öğrenim görmekte olan birinci sınıf öğrencilerinin Çanakkale Zaferi konusunda algılarının ölçülmesidir. Öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili algılarını oluşturan kaynaklar ve konuya ilgileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda üniversitede öğrenim görmekte olan birinci sınıf öğrencileri üzerinde görüşme formu uygulaması yapılmıştır. Çalışma yapılırken üniversite birinci sınıf öğrencileri dışındaki diğer sınıflarda öğrenim gören öğrenciler incelemenin dışında tutulmuştur.

Araştırmanın çalışma evrenini, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde öğrenim gören birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Ezine Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi birinci sınıfta öğrenim gören toplam 317 öğrenci üzerinde görüşme formu uygulanmıştır. Çalışma grupları hem meslek yüksekokulu hem de fakültede öğrenim gören öğrencilerden oluşturulmuş böylelikle çalışmanın kapsamının artırılması amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda üniversite birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili bilgilerini genel olarak okullarda ve ders kitaplarından edindiklerini görmekteyiz. Bilgilerin kalıcılığı ve bireylerin konuya olan ilgilerinin artması noktasında alana yapılan eğitim gezilerinin etkili olduğu sonucuna varılmaktadır. Bireysel olarak konuya duyulan ilginin okul gezileri ile arttırıldığı tespit edilirken Çanakkale Savaşlarını konu alan filmlerin ve görsel öğelerin bireylerin üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gelibolu Yarımadası, Çanakkale Zaferi, Tarih eğitimi.

Abstract

Examining the Perceptions of University Students about the Victory of Çanakkale (Dardanelles)

The purpose of the present study was to measure the perceptions of the first-year students studying at higher education institutions about the Victory of Çanakkale (Dardanelles). The sources that constitute the perceptions of the students on the Victory of Çanakkale and their interests in the subject were also determined. In this respect, the Interview Forms were applied to the first-year students at the university. The students who were studying in the other grades were excluded from the study.

The universe of the study consisted of the first-year students who were studying at Çanakkale Onsekiz Mart University. The Interview forms were applied to a total of 317 students who were studying at the first year at Ayvacık Vocational High School, Ezine Vocational High School, Health Services Vocational High School, Faculty of Political Sciences and Faculty of Sport Sciences of Çanakkale Onsekiz Mart University.

The data that were obtained in the study were analyzed with the SPSS 20.0 Program. As a result of the study, it was seen that the students obtained their knowledge on the Victory of Çanakkale at schools with textbooks in general in the first year of the university. It was also concluded that educational trips to the field are effective in terms of ensuring the permanence of knowledge and in increasing the interest of individuals on the subject. It was determined that the interest in the subject was increased with school trips, and it was also understood that films and visuals on Çanakkale Wars have effects on individuals.

Keywords: Gelibolu Peninsula, Victory of Çanakkale, History education.

İçindekiler

Taahhütname	i
Onay	ii
Önsöz	iii
Özet.....	iv
Abstract.....	v
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi	viii
Şekiller Listesi	xvi
Kısaltmalar Listesi	xviii
Bölüm I: Giriş	1
Problem Durumu	1
Problem Cümlesi	1
Alt Problemler	2
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi	3
Araştırmanın Sınırlıkları	4
Varsayımlar	4
Tanımlamalar	4
Alanyazın	8
Eğitim	8
Örgün Eğitim	9
Yaygın Eğitim	9
Eğitim ve Aile	10
Tarih Eğitimi	10

I. Dünya Savaşı.....	13
Çanakkale Boğazı'nın Tarihi Önemi.....	15
Çanakkale Cephesi'nin Açılması.....	16
Deniz Muharebeleri	17
Kara Muharebeleri.....	22
Çanakkale Muharebelerinin Sona Ermesi.....	29
Bölüm II: Yöntem	32
Araştırmanın Modeli	32
Araştırmanın Çalışma Grubu	32
Veri Toplama Aracı.....	36
Verilerin Analizi	36
Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği.....	36
Bölüm III: Bulgular ve Yorum	37
Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler	95
Tartışma ve Sonuç	95
Öneriler	102
Kaynakça	104
Ekler	111

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okuduğu Fakülte ve Meslek Yüksekokulları.....	32
2	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri	34
3	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Aralıkları	35
4	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi .	37
5	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi ...	38
6	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi	39
7	Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi	41
8	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi	42
9	Araştırmaya Katılan Tüm Öğrenciler İçin Çanakkale Zaferi	43
10	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları.....	45
11	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları Öğrendikleri Yerler	46
12	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları	47
13	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler	47
14	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları	48

15	Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler	48
16	Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları	49
17	Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler	50
18	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları	50
19	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler	51
20	Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları	51
21	Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler	52
22	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	54
23	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	54
24	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	55
25	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	55

26	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	56
27	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	56
28	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	57
29	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	57
30	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	58
31	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	58
32	Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?	58
33	Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler	60
34	Ayvacak Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti	61
35	Ayvacak Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	61
36	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri	62

37	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti	62
38	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	62
39	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri	63
40	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti	63
41	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	64
42	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri	64
43	Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadası Ziyareti	64
44	Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	65
45	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri	65
46	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti	65
47	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	66
48	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri	66

49	Ankete Katılan Toplam Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti	66
50	Ankete Katılan Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları	67
51	Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Toplam Öğrencilerin Ziyaret Etmeme Sebepleri	67
52	Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri	68
53	Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri	69
54	Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri	70
55	Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Hissettikleri	71
56	Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Hissettikleri	71
57	Araştırmaya Katılan ve İlk Kez Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Eden Öğrencilerin Hissettikleri	72
58	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim	73
59	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim.....	74

60	Çalışmaya Katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim	74
61	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim	75
62	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim	75
63	Çalışmaya Katılan Toplam Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim	75
64	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar.....	76
65	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	77
66	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar.....	77
67	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	78
68	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar	79

69	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	79
70	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar	80
71	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	80
72	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar	81
73	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	81
74	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar	82
75	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri	83
76	Ayvacak Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	84
77	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	84

78	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	85
79	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	86
80	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	86
81	Araştırmaya Katılan Öğrenciler İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler	87
82	Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	88
83	Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	89
84	Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	90
85	Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	91
86	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	91
87	Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi	92

Şekiller Listesi

Şekil Numarası	Başlık	Sayfa
1	Araştırmaya katılan öğrencilerin okullara göre dağılımı	33
2	Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri	34
3	Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları	35
4	Araştırmaya katılan öğrenciler için Çanakkale Zaferi	45
5	Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bildiği Çanakkale Zaferi kahramanları	52
6	Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını öğrendikleri yerler	53
7	Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünüyorlar mı?	59
8	Araştırmaya katılan ve Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünen üniversite öğrencilerinin iyi bilgilendirildiklerini düşündükleri yerler	60
9	Araştırmaya katılan öğrencilerin Gelibolu Yarımadası'nı ziyareti, ziyaret ettikleri yaş aralıkları, ziyaret etmeyen öğrencilerinin ziyaret etmeme sebepleri	68
10	Araştırmaya katılan ve ilk kez Gelibolu Yarımadasını ziyaret eden öğrencilerin hissettikleri	73
11	Çalışmaya katılan toplam öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve sonrasında fikirlerindeki değişim	76

12	Araştırmaya katılan öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynaklar	82
13	Araştırmaya katılan öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları kaynakları tercih etme sebepleri	83
14	Araştırmaya katılan öğrenciler için Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekler	88
15	Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerine göre metaforik bir öge olarak Çanakkale Zaferi	93

Kısaltmalar Listesi

ATASE	: Genel Kurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi
ÇOMÜ	: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ed	: Editör
f	: Aynı yanıtı veren kişi sayısı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
n	: Toplam kişi sayısı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences

Bölüm I: Giriş

Bu bölümde, araştırmanın problem durumuna, problem cümlesine, araştırmanın amacına, önemine, varsayımlara, sınırlamalara ve tanımlamalara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Milletlerin yaşanmışlıkları, tarihleri ortak bir kültür oluşmasını sağlayan temel değerlerdir. Milli bilinç, milli değerler gibi kavramların içi dolu ve toplumun geneli tarafından benimsenmesi için içeriğinin kuvvetli olması gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyeti, ortak kültür ile birbirine bağlanan oldukça köklü bir tarihe sahip. Bu tarih içerisinde zaferler, yenilgiler, mutluluklar, hüznler hep bir arada yer almakta. Geçmişe dönüp bakıldığında Türkiye Cumhuriyeti'ni bir arada tutmayı sağlayan ortak değerlerin temel taşlarından birini Çanakkale Zaferi'dir oluşturur.

Birinci Dünya Savaşı'nın en önemli cephelerinden biri olan Çanakkale Cephesinde verilen mücadeleler ve sonucunda ulaşılan zaferin üniversite öğrencileri tarafından ne derece bilindiği ve onlar için ne ifade ettiği ölçülmeye çalışılmıştır. Aile, okul, sosyal çevre gibi kişinin öğrenme aşamalarında etkili olan kurumların bu konuda nasıl bir rol üstlendikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Mevcut algıların doğru ve yanlış olan kısımları ayrıca bu algıların oluşmasında etkili olan faktörler saptanmaya çalışılmıştır.

Çanakkale Savaşları konusunda yapılan çok sayıda çalışma olmasına rağmen savaşın ve sonrasında kazanılan zaferin gelecek nesillere aktarılması konusunda ne derece başarılı olduğu, bu alanda eksik kalınan noktaların neler olduğunun tespit edilmesi ile ilgili çalışmaların sayısının oldukça az olması konuya dair araştırma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Üniversite öğrencilerinin Çanakkale Zaferi ile ilgili algılarının incelenmesi” olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Çanakkale Zaferi sizin için ne ifade etmektedir? Lütfen açıklayınız
- Çanakkale Zaferi kahramanlarından hangilerini biliyorsunuz ve bu kahramanları nereden öğrendiniz?
- Ortaöğretimde yeteri kadar Çanakkale Zaferi ile ilgili bilgilendirildiniz mi? Lütfen açıklayınız. (Bilgilendirme ders yoluyla gezi yoluyla vs.)
- Gelibolu Yarımadasını ziyaret ettiniz mi? Ettiyseniz kaç yaşında ziyaret ettiniz? Etmediyseniz ziyaret etmeme sebebiniz nedir?
- Gelibolu Yarımadasını ilk ziyaret ettiğinizde ne düşündünüz? Hangi duyguları yaşadınız? Açıklayarak anlatınız.
- Gelibolu Yarımadasını ziyaret ettikten sonra tarih kitaplarından okuduğunuz, öğrendiğiniz bilgiler ile gördükleriniz arasında fikirlerinizde herhangi bir değişim oldu mu?
- Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerinizi hangi kaynaklardan nasıl öğrenirsiniz? (Kitap, televizyon, gazete, sinema vb). Neden bu kaynakları seçtiğinizi açıklayınız.
- Çanakkale Zaferi ile ilgili ne yapılırsa hem Çanakkale Zaferi tarihi olarak daha iyi anlatılmış olur hem de Çanakkale bilinci gençliğe aşılabilir olur?
- Çanakkale Zaferini metaforik bir öge ile açıklayınız? (Çanakkale Zaferi gibidir, çünkü)

Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışma ile Çanakkale Zaferi'nin üniversite öğrencileri üzerindeki algısı ölçülmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin Çanakkale Zaferi konusunda ne kadar bilgi sahibi oldukları, doğru veya yanlış edindikleri bilgileri hangi kaynaklardan elde ettikleri araştırılmıştır. Öğrencilere verilen bilgilerin hangi yöntem ile daha kalıcı olarak sağlandığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi özelinde üniversite birinci sınıf öğrencilerinin Çanakkale Zaferi ile ilgili nasıl bir algıya sahip oldukları tespit edilmeye çalışıldı. ÇOMÜ özelinde yapılan araştırma ülke genelinde üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin konuya dair algılarını ölçerek, eksiklere, bölgeye ve konuya dair ilginin nasıl arttırılacağına çözüm önerisi bulmayı amaçlamıştır.

Araştırmanın Önemi

Tarih eğitiminin ve tarihi değerlerin milletler üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Özellikle ortak değerler etrafında birleşen milletler birbirlerine daha iyi kenetlenmekte ve güçlenmektedir. Ortak mücadeleler, kazanılan zaferler bireyler arasında köprü vazifesi görmektedir. Bireyleri birbirine sıkı sıkıya ortak kültür ve tarihi değerler ile bağlı toplumlar kenetlenmiş şekilde ileriye dönük adımlarını daha kuvvetli atabilir. Böylelikle ülke olarak belirlenen hedefler için daha sıkı sıkıya çalışmalar yapılabilir.

Ortak değer ve milli birlik açısından tarihi bilmek, doğru okumak ve algılamak son derece önemlidir. Özellikle de söz konusu kesim ülkenin eğitim kurumları içerisinde en önemli bölümlerden birini oluşturan üniversite kesimi olduğunda bu önem daha da artmaktadır. Çalışma üniversite aşamasına gelmiş öğrencilerin okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim eğitimleri ve sosyal çevrelerinden edindikleri bilgiler neticesinde oluşan sonucu bize göstermesi açısından da son derece önemlidir.

Çeşitli eğitim kademelerinden geçerek üniversite seviyesine gelmiş, ülkenin farklı şehirlerinde farklı eğitim kurumlarında eğitim alan öğrencilere bu süreç boyunca Çanakkale Zaferi ne derece doğru aktarılmış tespit edilmeye çalışılmıştır. Bireylerin edindikleri bilgilerin konuya olan ilgilerini ne derece etkilediği önemlidir. Sahip olunan bilgilerde hatalı veya eksik kısımlar söz konusu ise bu açığın sebebinin bireysel mi çevresel mi olduğu konusunda fikir oluşturulması hedeflenmiştir. Böylelikle konuya dair algıların doğru şekilde oluşturulması, yine

konuya dair ilginin arttırılması açısından eksik basamakların tespiti noktasında önem arz etmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma 2017-2018 Eğitim-Öğretim döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Ezine Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Siyasal Bilimler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi'nde birinci sınıf da öğrenim görmekte olan toplam 317 öğrenci ile sınırlıdır.
- Araştırmada kullanılan ölçme aracı “Çanakkale Zaferi'nin Üniversite Öğrencileri Üzerindeki Algılarının Değerlendirilmesine Yönelik Görüşme Formu” ile sınırlıdır.

Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracı maddelerine verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.
- Literatür araştırmasında elde edilen bulguların doğru olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan üniversite birinci sınıf öğrencilerinin görüşlerinin evreni temsil edebileceği varsayılmıştır.

Tanımlamalar

Çanakkale Cephesi: Birinci Dünya Savaşı'nın gerek askeri gerekse siyasi yönden en önemli olaylarının yaşandığı cephe (Armaoğlu, 1961).

Çanakkale Zaferi: XX. Yüzyıl başlarında I. Dünya Savaşı'nın seyrini yönlendiren ender rastlanan deniz ve kara muharebeleri ile dolu en büyük başarılarından biridir (Türkmen, 2008).

Dünya tarihinin en kanlı savaşlarından birinin yaşandığı Çanakkale Cephesi, Birinci Dünya Savaşı süresince Osmanlı Devleti'ne karşı açılan sonuçları ve seyri bakımından en önemli cephedir (Özcan, 2016).

Gelibolu Yarımadası: Çanakkale Boğazı ve Saros Körfezi arasında uzanan, Ege ve Marmara denizi arasında kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan en dar yeri olan Bolayır ile Trakya'ya bağlanan bölge Gelibolu yarımadasıdır (Kahraman, 2008). Çanakkale Boğazı ile Ege Denizi ve Saros körfezi arasında uzanan yarımada 95 km uzunluğunda, 6 ile 25 km arasında değişen genişliğe sahiptir (Türkmen, 2008).

Yarımadanın kuzeybatı kıyıları bir fayla sınırlanmış yüksek ve dik kıyı görünümündedir. Kıta sahanlığının çok dar olduğu bu bölgede Saros Körfezi'nin derin kısımları kıyıya oldukça yakın konumdadır. Suvla Koyu'nun iki tarafında yer alan Büyük Kemikli ve Küçük Kemikli burunları ile yarımadanın dik ve düz yapıda olan kıyı kesimi sona erer. Batı kesimi buradan sonra doğrultu değiştirir önce güneydoğuya, daha sonra ise güneye yönelerek Seddülbahir'in batısındaki Tekke- İlyas burunlarına kadar uzanmaktadır. Çanakkale Boğazı Gelibolu Yarımadası'nın doğusunda yer alır. Yarımada'nın Çanakkale Boğazı kıyılarında Eceabat'ın kuzeyinde yer alan girinti çıkıntılı kesim dışında önemli bir girinti çıkıntısı yoktur (ATASE, 2012)

Gelibolu Yarımadası'nın kendine has coğrafi özellikleri Çanakkale Cephesi'nde savaşın seyrini etkileyen önemli bir faktör olmuştur. Az yükseltiyeye sahip yarımada aynı zamanda dik yamaçlara sahipken, koyuları, kumsalları ve ormanlık tepeleri ile savaşın gidişatında rol oynamıştır (Demirel, 2005).

Gelibolu Yarımadası Orman Bakanlığı tarafından 02.11.1973 günü "Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı" adı ile milli park ilan edilmiştir (Yaşar, 2011). Bu sayede

Çanakkale Savaşı'nın yaşandığı alanlar, bölgede bulunan tarihsel kalıntılar ve mevcut alan korunmak istenmiştir (Demirel, 2005).

Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı: 6546 Kanun Numarası, 19/06/2014 tarihinde kabul edilen 28/06/2014 tarihli 29044 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan *Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun* ile Çanakkale deniz ve kara savaşlarının meydana geldiği Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı'nın tarihi, kültürel ve manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve yönetimini sağlamak amacı ile Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı kurulmuş, görev ve yetkileri bu kapsamda düzenlenmiştir.

Milli Park: Milli ve milletler arası, bilimsel veya estetik açıdan nadir bulunan özelliklerdeki yerleri koruma, dinlenme ve turizm açısından çeşitli alanlara sahip doğa parçaları Milli Park olarak ifade edilmektedir (Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, 1993).

Bölgenin Milli Park olarak kabul edilebilmesi için ulusal ve uluslararası seviyede doğal ve kültürel değerler bakımından önem taşıyor olması, bölgenin sahip olduğu özelliklerin gelecek kuşaklar tarafından devralındığında gurur duyacakları seviyede ve tahrip olmamış olması gerekmektedir. Milli Park olarak belirlenecek alanın büyüklüğü, özel durumlar ve adalar haricinde en az 1000 hektar olmalıdır (Demirel, 2005).

Algı: Duyu organları sayesinde duyulan herhangi bir şeyin zihinde meydana getirdiği ilk iz, bir veya birkaç duyu organı sayesinde etki eden bir şeyin hep birden duyulması ve sebeplerinin anlaşılması. Algılar tamamen bireye özeldir (Arkın, 1953).

Birey çevresinde var olan fiziksel enerjileri alıcı hücreler vasıtasıyla sinirsel enerjiye dönüştürür. Dönüşen sinirsel enerjilerin beyinde işlenmesi sonucu algısal ürün ortaya çıkmış olur. Bu sürece algılama ortaya çıkan ürüne de algı denilmektedir. Çevredeki uyaranlar birey

tarafından duyu organları ile alınır, organizmanın ihtiyaçları, beklentileri ve dikkat süreçleri kılavuzluğunda yorumlanarak anlamlandırılır (Selçuk, 2008).

Bilinç duyum üzerine kurulmuştur. Algı bilincin bir iştlevi olmaktadır. Tüm duyu organları ile elde edilen duyular Şekilleri farklı olsa dahi, sonuç olarak bilinçlenir, beyin fonksiyonları sayesinde anlamlı bütünler Şekline gelerek algılanmaktadırlar (Topses, 1992).

Alan Yazın

Eğitim

Bireyin doğumundan ölümüne kadar süre gelen bir olgu olan eğitim sosyal, politik, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulunduran bir kavramdır (Güven, 2010). Eğitim ile ilgili mutlak bir tanım yapmak çok mümkün olmamakla birlikte eğitim yaygın olarak kişinin bütün özellikleri ile geliştirilmesi olarak ifade edilmektedir (Şişman, 2012).

Eğitim ile kişinin davranışlarını belirli bir zaman içerisinde, bilinçli olarak planlı bir şekilde değişiklik gösterir (Başaran, 1983).

Toplum ile iç içe geçmiş şekilde birbirine bağlı olan eğitim, sadece kişinin sahip olduğu özellikleri geliştiren bir unsur değil, ayrıca bireyin içinde bulunduğu toplumun gelişmesini sağlayan bir araçtır (Baloğu, 1990)

Toplumlar kendilerine özgü düşünce ve yaşayışlarına ait değerleri tarihi seyri içinde kuşaktan kuşağa aktarırlar. Kuşaklar arasındaki düşünce ve yaşayışların aktarılması ve geliştirilerek sürdürülmesi en büyük eğitim çalışmalarıdır. Aynı topluma ait farklı kuşaktaki düşünce yakınlığını ve uyumunu koruyan eğitim, tarih boyunca bu özelliği ile milli benliğin devamını ve gelişmesini hedeflemiştir (Ayhan, 1997).

Eğitim ile kişiler belli bir amaç doğrultusunda yetiştirilmeye çalışılırken geçen zaman içerisinde bireyin kişiliği eğitim süresince kazanılan bilgi, beceri, davranışlar yolu ile farklılaşır. Eğitim sadece okulda gerçekleşen bir süreç değil bireyin iletişim içerisinde olduğu başta aile olmak üzere birçok çevresel etkende gerçekleşir. Bu sebeple eğitim “kültürleme” sürecinin bir parçası olarak belirtilebilir (Fidan, 1985).

Eğitim ve öğretim birbirine sıkı sıkıya bağlı iki kavram olmakla birlikte, öğretim sınırlı ve önceden belirlenmiş alanlarda gerçekleşip sonucunda da bir belge ile tamamlanır, öğretim

ise bireyin yaşamı boyunca sürer, toplumdaki birikimi nesiller boyunca aktarmayı hedefler (Güven, 2010).

Eğitimi Formal ve İnfomal eğitim şeklinde iki grup halinde sınıflandırmak mümkündür.

Formal Eğitim; Planlı bir şekilde, belirlenmiş bir amaç doğrultusunda ve öğretim yolu ile yapılan eğitimidir. Bu süreç eğitimi verecek kişi tarafından önceden planlanarak başından sonuna kadar bu plan çerçevesinde uygulanır. Belirli kademeleri ve sonucu olan bu eğitim okullarda verilen eğitimidir (Yücel, 2009).

İnfomal Eğitim; Hayatın içerisinde kendiliğinden oluşan bu süreç plansızdır. İçerisinde bulunduğu toplumda birey yaşadığı olaylar karşısında sürekli yeni şeyler öğrenir. Ailede, sosyal çevrede, iletişim araçlarında, işyerinde öğrenilen bu eğitim hayatın içerisinde doğal yollardan gerçekleşir (Yücel, 2009).

Örgün eğitim. Milli Eğitimin hedefleri doğrultusunda hazırlanmış olan belirli bir program doğrultusunda, okul kurumu içerisinde sistemli bir şekilde verilen eğitimidir. Yasalar çerçevesinde düzenlenen örgün eğitim, bireylerin çeşitli işlerde çalışmaya başlamasından önce özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla eğitim verirler (Filiz, 2011).

Okul çatısı altında düzenli yapılan örgün eğitim, okul öncesi eğitim, temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden oluşmaktadır (Yücel, 2009).

Yaygın eğitim. Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya bu sistemin içerisinde bir kademedede bulunan yakut tamamlamış olan kişilere gerekli davranışların kazandırılması, örgün eğitim ile birlikte veya örgün eğitim dışında kişinin ilgi ve talepleri doğrultusunda maddi veya kültürel gelişime katkı sağlayacak nitelikte yaşam boyu yapılan eğitim, rehberlik ve uygulamaların tümüdür (MEB, 1990).

İnsanların doğuşundan itibaren süre gelen yaygın eğitim, bazı bilgi ve birikimlerin tutum ve davranışların diğer nesillere aktarılmasını sağlayan eğitimidir (Filiz, 2011).

Eğitim ve Aile

Bireyin eğitiminde özel bir yere sahip ilk dünyaya geldiği yer olan aile kişinin ilk davranışlarını öğrendiği yerdir. Aile kişinin tavır ve davranışlarının oluşumunda önemli bir yere sahiptir (Gül, 2010).

Kişiler henüz çocuk yaşlarda ebeveynlerinin, aile büyüklerinin davranışlarını gözlemler taklit yolu ile onlarla özdeşleşirler. Ortak aile yaşamı içinde ailenin değerlerini, sınırlarını öğrenirler (Fidan, 1985).

Toplumun devamlılığını sağlayacak olan çocuğun eğitimi bütün halklar arasında önem taşımaktadır. Günümüz toplumlarında birey eğitimi büyük ölçüde eğitim kurumlarında gerçekleşiyor olsa dahi aile eğitim işlevini tamamen bırakamaz. Aile bireye bağlı olunan değerleri, tavır ve davranışları, içinde buldukları kültürün özelliklerini öğretir. Aile içinde çocuğa verilen yarı formal bir eğitim söz konusudur (Fidan ve Erden, 1998).

Tarih Eğitimi

Geçmiş ve geçmişin kılavuzluğu ile bugünü anlayabilen eğitilmiş insanın, bu faaliyeti gerçekleştirmesi için içinde bulunduğu toplumu, yaşanan olayları, ülkeler arası ilişkileri ve rekabeti gerçekleştirdiği süreç ile birlikte kavraması gerekir. Bunun gerçekleşebilmesi için çağımızda en önemli derslerden biri tarih dersi olarak karşımıza çıkmaktadır (Demircioğlu, 2011).

İnsanın geçmişi ve şu an yaşadığı zaman içerisindeki mutlak etkileşim olan tarih, asırlar boyunca farklı yöntem ve sınıflamalarla ele alınmıştır. Aristo'nun "tek tek olaylardan söz etmesi ve ilkeler türetmemesi" sebebi ile şiirin altında gördüğü tarih kavramını İbn-i Haldun "incelemek, düşünmek, araştırmak ve varlığın sebep ve illetlerini dikkatle anlamak ve olayların

vuku ve cereyanının sebep ve tertibini inceleyip bilmeye” yaradığı için varlığın anlamını irdeleyen diğer bilim dallarının içinde olması gerektiğini belirtir (Safran, 2011).

19. yüzyılda ulus- devlet sisteminin ortaya çıkışı, beraberinde demokrasi kavramının oluşması ve bu düşünce doğrultusunda meydana gelen gelişmeler tarih eğitiminin okul ders programlarında önemli bir yer almaya başlamasına sebep oldu. Bununla birlikte tarih eğitiminin vatan sevgisi ve millet olma bilincini tamamlayan bir faktör olduğu düşüncesi yaygınlaştı (Merey, 2011).

Tarih derslerinde devlet, millet, bayrak, yönetim şekilleri, kişilerin ve toplumun sahip oldukları hak ve sorumlulukların öğretilmesi bireylerin vatandaşlık bilincini geliştirirken aynı zamanda bu dersler bireyin; analitik, eleştirel ve demokratik düşünme becerilerinin kazanılmasını da sağlar. Öte yandan tarih dersleri kişisel, kültürel veya evrensel içerikli yeni değerlerin öğretilmesini ya da geliştirilerek yeniden oluşturulmasını sağlayabilir (Demircioğlu, Tokdemir, 2008).

Eğitim sistemi oluşturulurken geçmişte kullanılan yöntem ve metotlar yeni ve ileriye yönelik çalışmalar için rehber görevi görmektedir. Ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları oluşturulurken çalışmaların tarihsel gelişim sürecinin bilinerek yapılması yeni eğitim sistemlerinin daha etkili olması açısından önemli rol oynar (Sağlam, 2012).

Osmanlı Devleti’nde tarih eğitimi Tanzimat Dönemi öncesinde Genel Tarih derslerinin yanı sıra Osmanlı Tarihi ve İslam Tarihi dersleri şeklinde verilmekteydi. Genel Tarih ile aynı zamanda Osmanlı Tarihi ve İslam Tarihi derslerinin verilmesi Cumhuriyet dönemine kadar devam ettirilmiştir. Tarih yazımını ve öğretimini etkileyen faktör ise batılılaşma hareketi olmuştur (Çapa, 2012).

Cumhuriyetin ilan edilmesi sonrası eğitimde birlik sağlamak adına 3 Mart 1924’te Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkartılmıştır (Akyüz, 2014).

Buna göre;

- *Ülkedeki tüm bilim ve öğretim kurumları Maarif Vekaletine bağlanmıştır.*
- *Şer'iyeye ve Evkaf Vekaleti ya da özel vakıflarınca idare edilen tüm medrese ve mektepler Maarif Vekaletine bağlanmıştır.*
- *Şer'iyeye ve Evkaf Vekaleti bütçesinde mekteplere ve medreselere ayrılan para, Maarif bütçesine geçirilecektir.*
- *Maarif Vekaleti yüksek din uzmanları yetiştirmek için Darulfünunda bir İlahiyat Fakültesi, imam ve hatip yetiştirmek için de ayrı mektepler açacaktır.*

Cumhuriyet Döneminde eğitimin öncelikli amacı her kademedeki okulda Türkiye Cumhuriyeti'nin ihtiyaç duyduğu nitelikte bireyler yetiştirmek olmuştur (Akyüz, 2014). Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında müfredat programlarında yapılan değişiklikler öncelikle ilkokul kademesinden başlamıştır. 1926 yılından itibaren Milli Talim ve Terbiye Dairesi ders kitaplarının hazırlanmasından sorumlu olmuştur. Hazırlanan kitaplar ilk okulda milli mücadele döneminden itibaren milli tarih anlayışına göre yazılırken ortaöğretimde müfredata uygun yeni kitaplar yazılması konusunda yeterli aşama kat edilememiştir (Çapa, 2012).

1932 yılında açılan halkevlerinin faaliyetleri ile bu yıllarda okullarda okutulan tarih dersleri yeniden düzenlenirken 1943 yılına gelindiğinde gerçekleştirilen Maarif Şurası'nda alınan kararlar ve belirlenen esaslar çerçevesinde ilkokul 4. Sınıflar için uygun tarih ders kitapları yazdırılmıştır (Merey, 2011)

Çok partili hayata geçilmesi ile 1950'li yıllarda popüler tarih yazımını büyük ölçüde etkiledi. Tarih derslerinde ele alınan konu çeşitliliği artarken, Osmanlı dönemine yönelim artmıştır. Osmanlı Devleti'nin son döneminde yaşanan olayların henüz tazeliğini koruyor olması ve bu olaylara şahitlik eden kişilerin hayatta olmaları bu alandaki tarih çalışmalarını kolaylaştırıyordu (Özcan, 2011).

1980'li yıllara gelindiğinde ülkede yaşanan siyasi olayların etkisi ile ülkede yeni bir döneme girilmiştir. İlköğretimin ikinci kademesinde “milli tarih” dersleri müfredata yerini almıştır. Böylelikle tarih eğitimi verilirken bireylerin milli bir bakış açısı ile olayları öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. 1997- 1998 yıllarına gelindiğinde ise “milli tarih” adındaki derslerin kaldırılmış, tarih konularının sosyal bilgiler dersleri altında öğretilmiştir. Lise kademesinde ise tarih dersleri ayrı dersler olarak öğretilmeye devam etmiştir (Demircioğlu, 2008).

Demircioğlu'na (2008) göre son yıllarda ülkemizde tarih eğitimi konusunda müfredatta yenileme çalışmaları devam etmekte. Müfredatın çağın gereklilikleri doğrultusunda yenilenmesi önemli bir gelişme olarak görülmekte. Fakat tarihsel düşünme becerisi ve bunun nasıl kullanılacağı noktasının yeterli bir şekilde açıklanmaması önemli bir sorun olarak belirtilmekte.

Tarih Eğitimi içerisinde Çanakkale Savaşları okul programlarında Ata'ya (2001) göre ilköğretim 'den yükseköğretime kadar oldukça önemli bir yere sahip. Okul programlarında konunun ele alınışında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün bu savaşta yer alması, "Anafartalar Kahramanı" olarak ün kazanmasının etkili bir faktör olduğunun altı çizilmekte ve Çanakkale Savaşları'nın, Türk milletinin kaderindeki önemi ders içeriklerinde konunun önemini artırmaktadır.

I. Dünya Savaşı

Fransız ihtilali ile ortaya çıkan yeni fikirler, siyasi ve sosyal akımlar devletlerin politikaların da yeni yönelimler oluşmasına neden olmuştur. Devletlerin sınırlarında meydana gelen değişim ve beraberindeki olaylar aynı zamanda devletler arası ilişkilerde de yeni tutumların ve politikaların oluşmasına sebep oldu (Armaoğlu, 1961).

XVIII. yüzyılda İngiltere'nin başı çektiği beraberinde Avrupalı devletlerin hızlı şekilde rol aldıkları sanayi alanındaki gelişmeler XIX. yüzyıla gelindiğinde hızlı ve çok sert bir rekabetin oluşmasına neden olmuştur. Bu rekabet ham madde ve pazar arayışı ile XX. yüzyılın başında yarış içerisindeki devletlerin hesaplaşmasına sahne olacak dünya savaşının oluşmasına zemin hazırladı (Bulut, 2008).

I. Dünya Savaşı'nın siyasî, askerî ve ekonomik rekabetin oluşturduğu bloklaşmaların bir sonucu olarak ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Siyasi oluşumunu tamamlayan Almanya'nın başını çektiği Avusturya- Macaristan ve İtalya'dan oluşan İttifak Devletleri grubuna karşı İngiltere, Fransa ve Rusya'dan meydana gelen İtilaf Devletleri grubu yer almış ve kutuplaşan bu devletler arasında gerilim gün geçtikçe şiddetlenmiştir (Sarıçelik, 2007).

Dünya hızlı bir kutuplaşmaya giderken dönemin büyük devletlerinin hepsi olası bir savaşta kendilerinin başarılı olacağını hatta savaşın çok kısa bir sürede sonuçlanacağını düşünmekteydiler (Atabay, Erat ve Çobanoğlu, 2009).

Dünya gergin bir durumda kutuplara ayrılmışken Avusturya Macaristan Velihtti Arşidük François Ferdinand 28 Haziran 1914'te eşi ile Saraybosna'yı ziyareti sırasında suikast de uğrar. 19 yaşında Sırp bir lise öğrencisinin attığı el bombası François Ferdinand'ın aracına değil yaverinin arabasına isabet edince veliaht ilk saldırıdan kurtulmuş oldu. Olay sonrası yaralıları ziyaret eden veliaht ve eşi 18 yaşında bir lise öğrencisi tarafından ateşlenen silah ile düzenlenen ikinci saldırıda hayatlarını kaybettiler (Armaoğlu, 1961).

Avusturya – Macaristan yaşanan bu olay sonrası Sırbistan'a sert bir nota verdi. Verilen nota da Avusturya aleyhine yapılan bütün yayınların yasaklanması ve bu konuda çalışan bütün kurumların kapatılması isteniyordu. Ayrıca yaşanan suikast ile ilgisi olanların yargılamalarına Avusturya temsilcilerinin de katılması talep edildi. Sırbistan verilen notaya cevap olarak Avusturya'nın isteklerinin kabul edildiğini fakat yargılama sırasında Avusturya temsilcilerinin

mahkemede görev almalarının anayasa gereği kabul edilmesinin mümkün olmadığını bildirdi. Bu gelişmeler neticesinde 28 Temmuz 1914 de Avusturya- Macaristan'ın Sırbistan'a savaş ilan ederek Belgrad'ı bombalamaya başlaması ile I. Dünya Savaşı başlamış oldu (Belen, 1973).

Tarihin o güne kadar gördüğü en geniş alanlara yayılmış ve en kanlı savaş olan I. Dünya Savaşı'nın başlaması ile Dünya İtilaf devletleri, İttifak devletleri ve tarafsızlar olmak üzere üç gruba ayrılmış oldu (Avcı ve Bingöl, 2006).

Balkan savaşlarından yenilgi ile çıkan Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin kendi sınırları üzerindeki emellerini bildiğinden önlem olarak Rusya, İngiltere ve Fransa ile çeşitli görüşmeler yaparak anlaşma yolunu denemiş fakat bu girişimler başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Savaşın diğer bloğunda yer alan Almanya ise İngiltere'nin Ortadoğu'daki emellerine karşı Osmanlı'ya yönelik olumlu adımlar atmış ve iki devlet 2 Ağustos 1914'te bağlaşma anlaşması yapmıştır (ATASE, 1996).

Çanakkale Boğazı'nın Tarihi Önemi

İstanbul Boğazı ile beraber Türk Boğazı olarak bilinen Çanakkale Boğazı, eski kara kütlelerinin merkezinde yer alır. Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin bu boğazlar üzerinden Akdeniz'e açılıyor olmaları Çanakkale Cephesi'nin en önemli açılma sebeplerinden biridir (Uzun, 2013). Dünyanın önemli kara parçaları ve denizlerini birleştiriyor olması boğazların ekonomi ve siyaset üzerindeki etkilerini çok eski tarihlerden başlatır (Sedat, 2007).

Çanakkale Boğazı ilkçağ medeniyeti Ege Denizi kıyılarında yerleştiği dönemden günümüze kadar birçok tarihi olaya sahne olmuş, Truva, Dardanos, Abydos, Sestos, Lampsakos gibi şehirler kıyılarında kurulmuş olduğundan oldukça canlı bir bölge olmuştur (Tuncel, 2016).

Yaklaşık olarak 68 kilometre uzunluğunda olan Çanakkale Boğazı 1400 metre ile 7900 metre arasında değişmekte olan bir genişliğe sahiptir. Konumu nedeni ile Akdeniz'den gelebilecek tehlikelere karşı İstanbul'un en uygun savunma hattı olması, bölgeye kale ve

tabyalar inşa edilmesine sebep olmuş bu yerler savaş öncesinde bakıma alınarak harp silahları ile donatılmıştır (Uzun, 2013).

Çanakkale Boğazı'nı donanma gücü ile geçme Osmanlı İmparatorluğu'nun başkentini ele geçirme isteği sadece I. Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkan bir düşünce değildir. 15- 19 yy.'lar arasında bu fikir birçok defa düşünülmüştür. 1915 yılı birçok defa düşünülen bu teşebbüsün uygulamaya konulduğu dönemdir. Dünya denizlerini Karadeniz'e bağlayan Boğazlar ticaret, ulaştırma ve askeri açıdan pek çok avantajı da beraberinde getirir. Çanakkale Boğazı İstanbul'un savunulması için son derece önemli bir konumda yer almaktadır (Dağgüllü, 2007).

Çanakkale Cephesi'nin Açılması

I. Dünya Savaşı'nın en kritik çarpışmalarının yaşandığı cephe olan Çanakkale Cephesi siyasi ve askeri yönden en önemli teşebbüs olmasının yanı sıra bu cephede yaşanan muharebeler şüphesiz ki Türk askeri için gerçek bir vatan savunması olmuştur (Armaoğlu, 1961).

19. yüzyılın sonu 20. yüzyılın başlarında sanayileşmesini hızla tamamlayan Avrupa'da sömürgecilik hareketinin ortaya çıkması ve Avrupalı devletlerin dünya üzerinde Osmanlı hariç birçok noktayı sömürmesi, Osmanlı topraklarını sömürgeci devletlerin başlıca hedefi haline getirmişti. Avrupalı devletler arasında ortaya çıkan sömürge yarışı bu devletlerin ortak çıkarlarda buluşmaya başladıkları noktada kamplaşmaların oluşmasına sebep oldu (Avcı ve Bingöl, 2006).

Dünya üzerinde kamplaşmalar hızla oluşmaktayken Rusya'nın politikaları Boğazlar, Ortadoğu ve Akdeniz'de yayılma hedefleri olan bu bloklar ile ters düşmekteydi. Çıkarların ilk etap da ters düşmesine rağmen Rusya'nın insan gücünden faydalanmak isteyen İngiltere ve Fransa boğazlar üzerindeki emellerinden taviz vererek Rusya'yı kendi taraflarına çektiler (ATASE, 1978).

Rusya, Osmanlı Devleti'nin Kafkaslardaki gücünü kırarak kendi yükünü hafifletmek için İngiliz Donanması'nın Osmanlı üzerinde bir saldırıda bulunmasını istedi (Armaoğlu, 1961). İngiltere ve Fransa da Rusların yaşadığı askeri, siyasi ve ekonomik sıkıntılardan endişelenirken, Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesi ile Boğazları ele geçirerek Karadeniz'de hakimiyet sağlamak, Osmanlı'nın başkenti İstanbul'u almak, Boğazlar sayesinde Rusya'ya lojistik destek sağlamak, Almanya ve Osmanlı'nın yürüttüğü İslam dayanışması politikasını devre dışı bırakmak gibi pek çok siyasi, askeri ve stratejik beklenti içerisindeydiler (Özcan, 2016).

Ruslarla anlaşılan İngiltere ve Fransa boğazları açmak, müttefikleri ile direkt bağlantı kurmak amacıyla Çanakkale Boğazına taarruza karar verdiler. Hedefte boğazlar ele geçirilecek ve Osmanlı Devleti'nin savaş dışı kalması ve Balkan Devletleri'nin anlaşma devletleri arasına girmesi vardı (ATASE, 1996).

Deniz Muharebeleri. Osmanlı Devleti savaş ihtimaline yönelik Çanakkale Boğazı'nda çeşitli hazırlıklar yapmıştı. Çanakkale Boğazı'nın içi, Anadolu yakası tarafında 8 tabya ve 3 ağır batarya ile kuşatılırken, Avrupa yakası tarafında ise 6 tabya ve 7 ağır batarya ile donatılmıştı. Mevcut savunma sistemlerinin tamamı eskiydi. İstihkâmlarda 21 cm'lik 22 adet havan topu, çoğu 1885-1900 model Alman Krupp toplarıydı. Boğaz'ın girişindeki grupta 15-20 cm'lik 20 adet, iç kısımda ise 15-35,5 cm'lik 103 top bulunuyordu. Mevcut topların 24 cm çapında uzun menzilli olanları 14.800, 35,5 cm çapında olanları ise 16.900 metre mesafedeki hedefleri dönebiliyordu (Turan, 2009).

Boğazlar üzerinde saldırı planlarını yapan İtilaf Devletleri Çanakkale Boğazı'nı sadece donanma gücü ile geçebileceklerine karar verdiler ve stratejilerini bu yönde oluşturdular. Çanakkale'nin zorlanmasına karar verilmesinin ardından İngilizler, Ertuğrul ve Seddülbahir tabyalarını Fransızlar ise Kumkale ve Orhaniye tabyalarını 18 parçalık İtilaf Devletleri donanması ile 3 Kasım 1914 günü bombalamaya başladı (Şahin, 2008). Bombardıman

sonrasında şehit olan 5 subay ve 81 er Çanakkale Muharebelerinin ilk şehitleridir (Türkmen, 2016).

Türk yetkililer İtilaf Devletleri'nin Çanakkale Boğazı etrafındaki hareketliliğini yakından takip etmiş, İtilaf Devletlerine ait donanma gemilerinin manevraları, hangi bölgeye ne zaman hareket ettikleri hızlı bir şekilde üst makamlara bildirilmiştir (Erat, 2016).

İtilaf devletlerine ait donanma gemileri 19 Şubat 1915'te Çanakkale Boğazını geçmek için taarruza geçti. İngiliz ve Fransız donanmasına ait 12 zırhlı ve kruvazörden oluşan filo yaklaşık yedi buçuk saat süren muharebede uçaklarını da aktif şekilde kullanarak binden fazla mermi attı. Orhaniye ve Ertuğrul tabyalarından Osmanlı kuvvetleri 38 mermi ile karşılık verebilirken, saldırı sonunda Orhaniye Bataryası komutanı ve 1 Alman subay öldü, 1 subay, 2 er şehit olurken 11 asker yaralandı (Öztoprak, 2017).

1915 Mart ayının başlarına kadar boğaz savunma sistemlerinin deniz topçu bataryaları ile takviye edilmesi çalışmalarına ek olarak Çanakkale Boğazına da dik şekilde 10 hat üzerinde mayınlar döşenmiştir (Atabey, 2009)

7 Mart 1915 tarihine kadar her gün İtilaf devletlerine ait zırhlılar giriş hattı ile Çanakkale- Kilitbahir hattında keşfettiği Osmanlı bataryalarını ateş altına alırken, hafif savaş gemileri de geceleri boğazda mayın temizleme çalışmalarını sürdürdüler (Sedat, 2007).

Tophaneli Hakkı Bey'in kaptanlığını yaptığı Nusret Mayın Gemisi 7 Mart'ı 8 Mart'a bağlayan gece mayın uzmanı Binbaşı Nazmi Bey komutasında 26 adet mayını Çanakkale Boğazı'nın sularına kıyıya paralel gelecek şekilde bıraktı. Döşenen bu mayınlar 18 Mart gününe kadar İtilaf devletlerine ait uçaklar ve mayın arama birlikleri tarafından fark edilmedi (Avcı, 2007).

Nusret Mayın gemisi ile 11. hat olarak sahile paralel olarak mayınlar döşenirken, İtilâf Devletlerine ait gemilerin bu bölgede kıyı bataryalarının yoğun ateşine uğrayarak ilerleme

hızlarının azalacağı, geri dönüş veya taktik manevralar için daha geniş bir deniz sahası olan Erenköy Koyu'na yönelebilecekleri hesaplanmıştır (Atabey, 2009).

İngiliz ve Fransız donanmasına ait Amiral de Robeck komutasındaki filo 18 Mart 1915'te Çanakkale boğazını geçmek için taarruz başlattı (Armaoğlu, 1964).

İtilaf Devletleri'nin 18 Mart günü planı boğazın iki yakasındaki bataryaları susturup, mayınları ve torpilleri temizleyerek yol açmak ve bu açılacak yoldan filonun Boğaz'a girmesini sağlamaktı. Bu plan doğrultusunda Amiral De Robeck tarafından İtilaf Devletleri donanması üç grupta savaş düzenine sokuldu (Taşkiran, 2009).

3 Tümeden oluşan İtilaf Devletleri donanmasında; 1. ve 2 Tümen İngiliz, 3. Tümen Fransız gemilerinden oluşmaktaydı. 1. Tümede Inflexible, Agememnon, Queen Elizabeth; 2. Tümede Vengeance, Albion, Cornwallis, Irrestible, Triumph, 3. Fransız Tümeninde ise Suffren, Bouvet, Gaulois ve Charlemagne gemileri bulunuyordu (Erat, 2016).

18 Mart günü sabah saat 10:30'da İtilaf Devletlerine ait filonun ilk sırası Boğaz'a girdi. İngiliz donanmasının gururlandığı Queen Elizabeth zırhlısı ilk sırada yer alıyordu. Hemen ardından Agamemnon, Lord Nelson, İnflexible, Prens George, ve Triumph geliyordu (Avcı, 2007).

Queen Elizabeth zırhlısının hedefi Anadolu Hamidiye Tabyası olurken Rumeli Mecidiye Tabyası Agememnon'un hedefindeydi. Lord Nelson Namazgah Tabyasını hedef alırken Inflexible' ın hedefinde ise Rumeli Hamidiye Tabyası bulunuyordu (ATASE, 2012).

Queen Elizabeth zırhlısı Anadolu Hamidiye Tabyasının yanı sıra Çanakkale şehir merkezi ve civarında yer alan bataryaları hedef almıştı. İngiliz Queen Elizabeth zırhlısına ait 38 inçlik toplar yer yer 4 metre derinliğinde, 12 metre çapında çukurlar meydana getiriyordu (Avcı, 2007). Öğle üzeri olduğunda Queen Elizabeth tarafından atılan mermiler Çimenlik

Tabyasında patlamaya neden olurken Triump zırhlısı da ardı ardına Dardanos Tabyasını hedef almaktaydı (ATASE, 2012).

Tabyalara uzun mesafeden yapılan atışlar sonrasında Fransız gemilerinden oluşan birleşik filoya ait ikinci grup öğle saat 12.30'da Amiral de Robeck'ın emri ile kıyılarına yaklaşarak, bombardımanı yakın mesafeden devam ettirmeye başladı. İkinci grup Fransız donanma gemileri Erenköy hizasında duran İngiliz gemileri arasından geçerek kıyıya 400 metre kadar yaklaştılar. Bütün ağır toplarıyla Anadolu yakasında Dardanos ile Beyaztepe mevkiğini Rumeli yakasında ise Kilitbahir ile Mesudiye tabyalarını hedef aldılar. Devamında İtilaf Devletleri donanma gemileri Çanakkale Boğazı'nın en dar yeri olan Kilitbahir ile Çanakkale arasına yöneldi (Taşkiran, 2009).

Öğle saatlerine gelindiği sıralarda Türk topları ve obüsleri ateşlerini git gide arttırmıştı. İlk etapta yapılan atışlardan düşman donanması mevzi sebebi ile etkilenmemiş olsa da kısa süre sonra Agamemnon muharebe gemisi ile Inflexible muharebe kruvazörü hasar görmeye başlamıştır (ATASE, 2012).

İtilaf Devletlerine ait düşman donanma gemilerinin merkez bataryalarına 14 kilometrelik mesafeye kadar yaklaşmaları üzerine Türk savunma komutanlığı tarafından bu bataryalardan ateş edilmesi emri verildi. Türk bataryalarından yapılan ağır top ateşi düşman üzerine şaşırtıcı bir etki yaptı. Inflexible gemisi kaptan köprüsünden isabet aldı. Hemen ardından gemi mürettebatına geri dönme emri verildi. Aynı zamanda Bouvet zırhlısında da almış olduğu isabetten dolayı yangın başlamış ve gemi toplarının yarısı kullanılmaz hale gelmişti. Donanmaya ait Fransız gemisi Suffen de 15 dakikada 14 isabet almıştı (Taşkiran, 2009).

7 Mart'ı 8 Mart'a bağlan gece Nusret Mayın gemisi tarafından diğer hatlardan farklı şekilde kıyıya paralel olarak döşenen mayınlardan birine manevra yaptığı sırada çarpan Bouvet

birkaç dakikada 640-700 kadar mevcudu ile Boğaz'ın sularına gömüldü. Gemide yer alan 640-700 civarında personelden 5 subayla 51 er ancak kurtarıldı (Taşkiran, 2009).

Taarruz başladıktan bir süre sonra İtilaf devletlerine ait 3 müttefik donanma gemisi boğaza paralel olarak döşenmiş mayın hatlarına çarparak battı (Akça, 2008).

Muharebe tüm şiddeti ile devam ederken Fransız gemileri geri çekilmeye başlamış, üçüncü sırada yer alan İngiliz gemileri Majestik, Vangeans, Irresistible, Albion, Ocean, Swiftsure Boğaz'a girmişti (Avcı, 2007).

Ocean kruvazörü Rumeli Mecidiye Tabyasını hedef olarak belirlemiş ve bu doğrultuda ardı ardına bombardıman yapmaktaydı. Tabyadan Ocean'ın saldırılarına karşılık verilmeye çalışılıyor fakat yetersiz kalınıyordu. Ocean tarafından açılan ateş sonucu Rumeli Mecidiye Tabyası isabet almış ve büyük bir patlama meydana gelmiştir. Bölgede görev yapan onlarca asker bu patlama sonucunda şehit olmuştur. Batarya da Yüzbaşı Hilmi Bey, topçu eri Niğdeli Ali ve Havranlı Seyit Onbaşı sağ kalmışlardır. Seyit Onbaşı tarafından topa sürülen merminin ateşlenmesi ile Ocean isabet almış, kaptan köşkü ve köprüsü infilak etmiştir (Avcı, 2007).

İtilaf donanması saatler 17:10 olduğunda çekilme kararı almıştı. Döşeli mayınlara çarpan Irresistible ve Infleksible dışında Ocean da saat 18:00 olduğunda mayınlara çarpmaktan kurtulamıyordu. Sonuç olarak Bouvet, Irresistible, Ocean batarken, Infleksible, Suffren ve Gaulois, Agamemnon uzun süre kullanılamayacak şekilde zarar görmüştü (Belen, 2009).

İtilaf Devletleri açısından mayın tehlikesinin ortaya çıkması, muharebenin akışını değiştirmiştir. Amiral de Robeck'i yeni bir karar ile muharebeyi kesip boğazın dışına çekilme kararı ermek zorunda kalmıştır. Müttefik donanmasına bu kararı almasında ise Yüzbaşı Hakkı komutasındaki 360 tonluk küçük ve mütevazı Nusret Gemisi ile onun cesur personeli oldukça etkili olmuştur (Hatip, 2015).

İtilaf devletleri donanma gemilerinin sabah saatlerinde başlayan Çanakkale Boğazını geçme hamleleri gün sonunda geri çekilmek zorunda kalmaları ile son bulmuştu (Armaoğlu, 1964).

Sekiz saat süren bombardıman sonrasında Osmanlı birliklerinden 4 subay 22 er şehit olurken, 1 subay 52 er yaralandı. Alman askerlerinden 3 er öldü, 1 subay ve 14 er yaralandı. 18 Mart günü toplam zayiat 95 kişidir (Atabay vd., 2009).

18 Mart günü Dardanos bataryasında Hasan ve Mevsuf Bey ile arkadaşlarının gösterdiği kahramanlık anısına Müstahkem Mevki Komutanı Cevat Paşa, Dardanos bataryasının adının “Hasan-Mevsuf bataryası” olarak değiştirilmesini teklif etti. Teklifin Osmanlı Başkomutanlığı tarafından kabul edildiği günden itibaren bu bataryanın adı Hasan-Mevsuf bataryası olarak anılmaktadır (Atabay vd., 2009).

18 Mart 1915 günü zamanın şartlarında dünyanın en modern ve güçlü zırhlıları, bol cephaneli ağır toplarıyla Çanakkale Boğazında yer alan tabya ve bataryaları tüm gün boyunca bombalamış, adeta Boğaz’ı cehenneme çevirmişlerdi. Fakat günün sonunda bu güçlü donanma savaş gücünün üçte birini kaybetmiştir (Esenkaya, 2013).

Kara Muharebeleri. Çanakkale Cephesi açıldığında İtilaf devletleri dönemin en güçlü zırhlıları ile oluşturulmuş dev bir donanma ile Çanakkale Boğazını rahatlıkla geçebileceklerine inanıyorlardı. Uzun hazırlıklar sonucu taarruza geçtikleri 18 Mart 1915 günü beklemedikleri bir direnişle karşılaşmış ve geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Sadece donanma gücü ile Çanakkale Boğazı’nı geçebileceklerine inanan İngiltere Savaş Bakanı Lord Kitchener ve Amirallik Birinci Lordu Sir Winston Churchill bu düşüncelerinin mümkün olmadığını boğaza yaptıkları büyük taarruzda net bir şekilde gördüler. Fakat Çanakkale’yi geçme emellerinden vazgeçemediler. 18 Mart Boğaz Harbinden sonra karadan

yapılacak bir saldırı ve bu saldırının donanma tarafından desteklenmesi şeklinde yeni bir taarruz hazırlığına giriştiler (Atabay vd., 2009).

Ayrıca İtilaf devletlerinin 18 Mart günü yaşadıkları başarısızlık bütün dünyada geniş yankı uyandırmış ve onlar açısından ciddi bir prestij kaybına neden olmuştur. Üstelik bu durum diğer cephelerde savaşın seyrini etkileyebilirdi. Öyle ki savaş sırasında tarafsız olan devletler ve Müslümanlar üzerinde İtilaf Devletlerinin aleyhine bir tavır oluşabilirdi. Boğaz taarruzundan yaklaşık bir ay sonra Nisan ayı sonlarına doğru İngiliz ve Fransız birlikleri Gelibolu Yarımadasını işgal edip boğaza hakim olabilmek adına yarımadanın güney kısmına çıkartma yapmaya başladılar (Armaoğlu, 1964).

Müttefik güçleri Çanakkale Boğazı'na yapacakları hareket için General Sir Ian Hamilton komutasında 75.000 kişilik Akdeniz Harekat Kuvveti (Akdeniz Seferi Kuvvetleri) adında bir kuvvet kurdu (Atabay vd., 2009). Akdeniz Seferi Kuvvetleri; İngiliz Deniz ve Kara Tümenleri, Avustralya ve Yeni Zelanda Kolordusu, Hint Tugayı ve çoğu sömürgelerinden getirilen askerlerden oluşan birliklerinden oluşuyordu (Çamoğlu, 1962).

Müttefik güçleri Kara Kuvvetleri Komutanı General Sir Ian Hamilton iken Deniz Kuvvetleri Komutanı Amiral De Robeck idi. İki komutanda kendi alanlarında bağımsız şekilde görev yapmaktaydılar. Çıkarmayı birbirlerine eşit olarak Deniz- Kara iş birliğinde yürütecekler, çıkarma sırasında toplantılarını Queen Elizabeth zırhlısında yapacaklardı (ATASE, 1978).

Osmanlı İmparatorluğu ise 18 Mart Deniz Muharebesi'nden sonra İtilaf devletleri tarafından karadan bir taarruz yapılacağı ve boğazın bu şekilde geçilmeye çalışılacağı yönünde bilgi alınmıştı. Osmanlı ve Almanya arasında yapılan anlaşma gereğince 14 Mart 1913 tarihinde Osmanlı ordusunda ıslah çalışmaları yapmak için gelen Alman Subay Liman von Saders mareşalliğe yükseltilerek İstanbul'daki 1. Ordu Komutanlığı'na atanmıştı. Alınan istihbarat

neticesinde Osmanlı Başkomutan Vekili Enver Paşa, Çanakkale Boğazını korumak için kurulmuş olan 5. Ordu Komutanlığı'na Liman von Sanders'i atadı (Atabay vd., 2009).

Liman Paşa'nın komuta ettiği 1. Ordu'nun I. Kolordusu Gelibolu Yarımadası'na, 15. Kolordusu Çanakkale'nin Anadolu kıyılarına, 6. Kolordusu da Yeşilköy bölgesine yerleştirilmişti. Vehip Paşa'nın komutasındaki 2. Orduya ise İstanbul Boğazı'nın savunması verilmişti. Boğazlarda görevli kuvvetlerin tamamı 200.000 kadardı. İlerleyen günlerde Çanakkale'nin savunulması için 5. Ordu oluşturulacak ve bu ordu da Liman von Sanders Paşa emrine verilecekti. (Taşkiran, 2009).

Kıyı bölgeleri, Liman von Sanders komutasındaki 5. Türk Ordusu savunurken, Esat Paşa komutasındaki 3. Kolordu iki tümeni ile Gelibolu (Saros) kıyısında, bir tümeni ile yarımadanın güney kısmında bulunuyordu. 19. Tümen Yarbay Mustafa Kemal komutasında Maydos (Eceabat) kuzeyinde hazır bulunuyordu. Veber Paşa komutasındaki 3. ve 11. Tümenler Boğazın Anadolu kısmında yer alıyorlardı (Belen, 1973).

İtilaf Devletleri'nin planında asıl kuvvetler Kabatepe ve Seddülbahir bölgesine çıkarma yapacak ve bu çıkarma sırasında birliklerin az farkla fazlası Seddülbahir kesiminde bulunacaktı. Kabatepe bölgesine çıkarma yapacak olan Anzak (A.N.Z.A.K.) olarak adlandırılan Avustralya ve Yeni Zelanda Kolordusunun öncelikli hedefi Conkbayırı- Kocaçimentepe hattını ele geçirmek Maltepe üzerine ilerleyerek yarımadayı kuzeye doğru tıkamak ve Kilitbahir platosuna yapılacak taarruz için hazırlık yapmaktı (ATASE, 1978).

29. İngiliz Piyade Tümeni Seddülbahir bölgesine çıkarma yapacak ve ilk hedef olarak çıkarma gününün akşamına kadar Alçıtepe'yi ele geçireceklerdi. Sonrasında kuzeyde yer alacak Anzak Kolordusuyla birlikte Kilitbahir platosuna yönelip savunma bölgesi düşürülecekti (ATASE,1978).

İtilaf Devletlerine ait düşman donanmasının 25 Nisan da iki büyük grup halinde Seddülbahir ve Kabatepe-Arıburnu açıklarında görünmeye başlamasının ardından sabaha karşı her iki bölgede de çıkartma başladı (Sayılır, 2006).

Müttefik güçler Anadolu yakasında Kumkale bölgesine ayrıca da Beşige ve Saros Körfezi'ne Türk birliklerinin diğer bölgelere destek için gitmelerini engellemek amacı ile şaşırtma amaçlı çıkartmalar yapıyordu (Artuç, 2004).

25 Nisan 2015 günü sabaha karşı başlayan Çanakkale Cephesi'nin Kara Muharebeleri yaklaşık sekiz buçuk ay sürmüştür. İlk gün İtilaf Devletleri Kumkale, Seddülbahir ve Arıburnu bölgelerine çıkarma yapmış, Boğazın Anadolu kısmında bulunan Kumkale'ye yaptıkları çıkarmada tutunamayan Fransızlar takviye kuvvet olarak Seddülbahir bölgesinde İngiliz Birliklerine katılmışlardır (Karataş, 2008).

Gelibolu tarafında ise İngiliz muharebe gemisinden filikalara yüklenen 1.500 kişilik ilk hücum grubu Kabatepe doğrultusunda yol aldı. Kabatepe'nin hemen kuzeyindeki geniş kumsallar yerine Arıburnu bölgesine yanaşan ilk gurup Anzak birliklerinden oluşuyordu. İki mangadan oluşan Türk birlikleri tarafından su üzerinde seçilen grup yoğun bir ateş ile karşılanmıştır (ATASE, 1978).

Müttefik kuvvetlere ait çıkarma birliklerine direnen bu kahraman iki manga asker, Haintepe'deki mevzilerini iki taraftan kuşatılmalarına kadar sürdürdü. Geriye onlardan sadece Takım Komutanı ile birkaç er sağ kalabilmişti. Anzak birlikleri Kanlısırt'ı ele geçirdilerse de Kabatepe'deki bataryanın direnişi karşısında ağır kayba uğradılar (Ünalp, 2015).

25 Nisan günü Yarbay Mustafa Kemal 19. Tümen Komutanı olarak görev yapmaktaydı. Çıkarmanın ilk günlerinde Arıburnu bölgesine yapılan saldırıda inisiyatif kullanarak önemli bir sorumluluk almış, birlikleri ile Conkbayırı civarında düşmanı karşılamıştır (Bilgin, 2015).

Gelibolu yarımadasındaki birlikler İtilaf Devletleri'nin saldırılarına karşı büyük bir direniş gösterdiler. Bu denli büyük bir savunma İtilaf Devletleri tarafından beklenmemekteydi (Armaoğlu, 1961).

25 Nisan 1915 sabahı Gelibolu Yarımadası'nda önceden belirledikleri ve harfler ile belirttikleri altı bölgeye birden donanma ateşiyile desteklenen çıkartma yapmaya başlayan İtilaf Kuvvetleri, bu kıyıları savunan Türk birliklerinin şiddetli ateşine maruz kalmışlardır. Aynı günün sonunda İtilaf Kuvvetleri'nin çıkarma harekâtı şu şekilde sonuçlanmıştır: Ertuğrul Koyu ("V" Kumsalı)'na yapılan çıkarmada bozguna uğramışlardır. Teke Koyu ("W" Kumsalı)'nda ve Morto Koyu ("S" Kumsalı)'nda İngilizler tutunmayı başarmışlardır. İkiz Koyu ("X" Kumsalı)'na çıkan müttefik kuvvetler Implacable zırhlısının desteğini almış ve bu sayede kurtulabilmişlerdir. Zığındere ("Y" Kumsalı)'ye çıkarma yapan birlikler %50 kayıp verdikten sonra geri alınmışlardır. Arıburnu ("Z" Kumsalı)'nda ANZAK'lar toprağa bağlı kalmışlardır. (Atabey, 2015)

Kara harekatına başladıklarında İngiliz ve Fransızlar Seddülbahir bölgesinde pek çok noktada aynı anda çıkarma yaparak Gelibolu Yarımadası'nın uç kısmında tutundular (Avcı ve Bingöl, 2006).

Çanakkale Cephesi'nde Kara Muharebelerinin ağırlık merkezini Seddülbahir bölgesine yapılan çıkarmalar oluşturmuştur. İngilizlerin Alçıtepe'yi ele geçirmek üzerine kurdukları ilk planları beklemedikleri düzeyde bir karşı savunma neticesinde değişmek zorunda kalmıştır. Bu sebeple çıkarmanın ikinci aşamasında yer alacak tugayı Tekke Koyuna yönlendirdiler (Erat, 2008).

Kirte Savaşı ile Alçıtepe'yi batıdan yapılacak bir kuşatma ile Yassitepe üzerinden ele geçirmeyi hedefleyen İngiliz-Fransız taarruzu boşa çıkarıldı. Düşman birliklerinde yüksek komuta kademesi dahil tüm birliklerde büyük bir moral çöküntüsü oldu. Buna rağmen 9.

Tümenin İngiliz ve Fransızlara karşı taarruz yapacak bir durumu olmadığı için düşman Seddülbahir'den atılamadı. I. Kirte Savaşında 9. Tümen'in verdiği zayıyat oldukça fazlaydı. En fazla kayıp 26. Alay da verildi. Osmanlı kuvvetlerinin zayıyatı 2.378'di. Müttefiklerin toplam kaybı 3.000'i geçmişti. Bu kayıpların 1.000'i Fransızlara aitti (Erat, 2008).

Düşman kuvvetlerinin takviye birlik aldığı ve ilerlemeye başladıklarının tespit edilmesinin hemen ardından Türk cephelerinde yoğun patlama sesleri duyulmaya başlandı. Düşman donanması bolca cephane ile saldırıya başlamıştı. Türk topçuları da düşman ateşine aynı şiddetle cevap veriyordu. Alçıtepe'yi ele geçirebilmek için müttefik güçler yeniden saldırıya geçti (ATASE, 1978).

6 Mayıs günü akşam üzeri saatler 17:30'u gösterdiğinde İngiliz ve Fransızlar yeniden taarruz başlattı. II. Kirte Savaşı İtilaf Devletleri için daha fazla kayıp vererek mevzilerine geri çekilmeleri ile sonuçlandı. Muharebeler bu noktadan sonra Seddülbahir bölgesinde mevzi savaşlarına döndü. Müttefik birlikler Alçıtepe'nin alınamayacağını anlayıp takviye birlik talebinde bulundular. II. Kirte Muharebesi sonrasında Osmanlı Orduları Başkomutan Vekili Enver Paşa ve 5. Ordu Komutanı Liman von Sanders 19 Mayıs günü Arıburnu'nda düşmanı denize dökmek için dört buçuk saatlik bir taarruz gerçekleştirdiler. Hedefe ulaşılamayan bu hücum sonucunda 10.000 asker zayıyat verildi. Ardından 4-6 Haziran tarihlerinde gerçekleşen III. Kirte Muharebesi sonucunda Osmanlı birlikleri 65 subay 4952 asker zayıyat vermiştir. (Erat, 2008).

6 Haziran 1915'e kadar İtilaf Devletleri Kirte Muharebelerinden umdukları sonucu alamadılar. I., II. ve III. Kirte Muharebeleri sonrasında müttefik kuvvetler bölgeye hakim tepeleri almak için çıkarma yapmayı sürdürdüler (Hatip, 2015).

İtilaf Devletleri'ne ait kuvvetler 30 Nisan-14 Temmuz tarihlerin kapsayan iki buçuk aylık dönemde Gelibolu Yarımadası'nda sadece üç kilometre ilerleyebildiler (Armaoğlu, 1961).

Çanakkale Cephesi'nde başarıya ulaşmak için bütün güçleri ile saldıran İtilaf Devletleri hava saldırıları da düzenlemiştir. İngiliz Hava Kuvvetleri'ne ait uçaklar sadece savaş alanlarını bombalamak ile yetinmemiş, sivil yerleşim yerlerini, camileri, hatta hastaneleri bombalayıp çok sayıda masumun hayatını kaybetmesine sebep olmuştur (Avcı, 2007).

Çanakkale Cephesi'nde askeri açıdan savaşın bir diğer yönü ise denizaltıların muharebeler devam ederken kullanılmış olmasıdır. İtilaf Devletleri ve Almanlara ait denizaltıları Çanakkale Cephesi'nde kullanılmıştır. Bir muharebe gücü olarak denizaltıları I. Dünya Savaşı ile kullanılmıştır (Atabey, 2009).

Osmanlı Donanma Komutanlığı, Alman Deniz Kurmay Başkanlığı'ndan 2015 yılının Mart ayı başlarında Çanakkale Boğazı savunmasında kullanılmak üzere denizaltı talep etmişti. Bu talep doğrultusunda Almanya tarafından görevlendirilen U21 markalı denizaltı mart ayı sonlarında Çanakkale'ye ulaşmış ve göreve başlamıştır (ATASE, 1978).

İtilaf Devletleri karadan çıkarmayı sürdürürken 25 Mayıs'ta İngilizlerin Triyomf (Triumpf) adlı muharebe gemisi Kabatepe- Arıburnu arasında denizden gelebilecek her türlü tehlikeye karşı önlem almış ve Türk siperlerine ateş etmekteydi. Almanların U21 denizaltısı attığı torpille Triyomf'u Kabatepe önlerinde batırdı (Avcı, 2007). 27 Mayıs'a gelindiğinde Teke Burnu önlerinde İngiliz muharebe gemisi Macestik (Majestic) U21 tarafından batırılan bir diğer gemi oluyordu (ATASE, 1978).

Arıburnu çıkarması ile başlayan ve tüm gün boyunca yapılan muharebeler neticesinde tutulan hatlar 25 Nisan 1915'ten 6 Ağustos 1915 gününe kadar sabit kaldı. Kuzey bölgesi çıkarmaları içerisinde en önemli gün sayılabilecek 25 Nisan tarihinde ilk olarak 27. Alayın 1. ve 3. Taburları müdahale etmiştir. Ardından 57. Alayın müdahaleleri ile İngiliz birlikleri durdurulmuştur. Her iki tarafta sürekli takviye birlik almasına rağmen ikinci çıkarma hareketi sayılabilecek 6 Ağustos 1915 tarihine kadar mevcut konumlarını korumuşlardır. 25 Nisan

1915'te Osmanlı birliklerinin göstermiş oldukları mücadele ve çaba sayesinde Çanakkale Kara Muharebeleri belirgin bir hat üzerinde kalmıştır (Karataş, 2008).

İstedikleri şekilde güney bölgesinden ilerleyemeyen müttefik kuvvetleri 6 Ağustos tarihinden itibaren ellerindeki kuvvetlere takviye yaparak Gelibolu yarımadasının Batı kıyılarında bulunan Suvla koyundaki plajlara çıkarma yapmaya başladılar. Çanakkale Cephesi'nin en şiddetli muharebeleri bu bölgelerine yapılan çıkarmalar sonrasında yaşandı. (Armaoğlu, 1961).

İtilaf Devletleri tarafından 6-7 Ağustos gecesi Suvla ve güneyinden yapılan son amfibi çıkarmalarla Kocaçimen ve uzanımını almak istendi. Çıkarma yapan kuvvetler, karşı taarruza geçen Mustafa Kemal'in komuta ettiği birlikler tarafından Kocaçimentepe bölgesinde sıkıştırıldı ve geri püskürtüldü. Çanakkale Cephesi'nin en ağır kayıplarının verildiği bu tarihten sonra cephedeki mücadeleler siper muharebesi şeklinde devam etti. Sonrasında her iki tarafta yeni bir taarruza girişmedi (Hatip, 2015).

Çanakkale Muharebelerinin sona ermesi. Çanakkale Savaşları Ekim 1914'te Çanakkale Boğazı dışında ve girişindeki savunma hatlarının İtilaf Devletlerine ait donanma gemileri tarafından bombalanması ile başlayıp, Ocak 1916'da Kumkale ardından Gelibolu Yarımadası'ndan işgal kuvvetlerinin çekilmesi ile sona eren Kara ve Deniz Muharebelerini kapsayan bir bütündür. Uzun süren her muharebe gibi Çanakkale Savaşları süresince de inişler, çıkışlar, zirveler, duraklamalar olmuştur. Çanakkale cephesi incelenirken muharebelerin ilk günden son güne kadar bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi gerçekçi ve doğrudur (Tuncoku, 2010).

Çanakkale Cephesinde gerek deniz gerekse karada verilen mücadeleler çok kanlı çarpışmalara sahne olmuş, 9 Ocak 1916'da tam 14 ay bir hafta sonra, İtilaf Devletleri'nin başarısız bir şekilde Gelibolu Yarımadası'ndan çekilmesiyle son bulmuştur. Cephenin sekiz

buçuk aylık dönemi göğüs göğse çarpışmaların yaşandığı kara muharebeleri ile geçmiştir (Şahin, 2009).

Çanakkale Savaşları hem sonuçları hem de seyri bakımından I. Dünya Savaşı'nı oldukça fazla etkilemiştir. İngiliz ve Fransızlar başarılı olabilmek için yaklaşık 500 bin askerini bu cephede bulundurmaya zorunda kalmışlardır. Sayıları bir hayli fazla olan birliklerin bu cephede bulundurulması diğer cephelerin kuvvet dağılımında ve sonuç olarak savaşın genel seyri açısından etkili olmuştur (Turan, 2009).

Deniz ve Kara Muharebeleri sonrasında kazanılmış olan başarılar Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları sonrasında kaybettiği prestijini hem ülke içerisinde hem de dünya genelinde yeniden kazanmasını sağlamıştır (ATASE, 2012).

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler arasında kesin zafer kazandığı tek cephe Çanakkale Cephesi'dir. Bir savunma cephesi olan Çanakkale Cephesi dışında kalan gerek taarruz gerekse savunma cephelerinde kısmi başarılar sağlansa da kesin başarı ile sonuçlanan başka cephe yoktur. Dünyanın o zamana kadar ki en büyük askeri gücüne karşılık gerek kara gerekse deniz muharebeleri sonucunda elde edilen başarılar Anadolu'nun ebedi bir Türk yurdu olduğunu bütün dünyaya bir kere daha gösterdi. Burada elde edilen başarı milli tarihimizi etkilememin yanı sıra Dünya tarihinin gidişatında da önemli bir kırılma noktasıdır. Boğazları planladıkları şekilde geçemeyen İngiliz ve Fransızlar müttefikleri Rusya'ya yardım götürememişlerdir. Ayrıca bu cephede alınan sonuçlar Dünya Savaşı'nın süresini uzatmıştır (Çevik, 2015).

Toplamda 433 gün devam eden kara ve deniz muharebeleri, tarihe İtilaf Devletleri adına büyük bir mağlubiyet ve prestij kaybı, Türkler adına ise, tarihte emsali olmayan bir zafer olarak geçmiştir (Şahin, 2009).

Çanakkale Cephesi'nde muharebelerin uzun sürmesi şehit sayısı kadar yaralıların sayısının da bir hayli fazla olmasına sebep olmuştur. Uzun süren savaş şartlarının getirdiği uykusuzluk, halsizlik, bitkinlik gibi sorunların yanında bitlenme, kolera, dizanteri, para tifo, tifüs, sarılık, sıtma, iltihap, iskorbüt gibi sağlık sorunları da ortaya çıkmıştır (Esenkaya, Tarihsiz).

Çanakkale Muharebelerinde yaklaşık 250 bin şehit ve kayıp verilmiştir. Bu kayıpların çoğunluğu ülkenin genç, üniversite mezunu, öğretmen, doktor, mühendis, ekonomist, mimar gibi okumuş, eğitilmiş kesiminden oluşmaktaydı. Bu kayıplar toplumda kısa sürede yeri doldurulamayacak nitelikli bir kesimi oluşturmuyordu. Nitekim, bu kayıpların olumsuz etkileri uzunca yıllar özellikle de Kurtuluş Savaşı süresince oldukça fazla hissedilmiştir (Turan, 2009)

Bölüm II: Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ve fenomenoloji kullanılmıştır. Durum çalışması görgül bir araştırma olup örnek olayı ya da bir durumu derinlemesine kendi gerçek dünyasında araştırmaktır. Durum araştırmaları neden ve nasıl sorularına cevap arar (Yin, 2014, akt. Akar, 2016, s. 118). Fenomonoloji ise bireyin kendi bakış açısından algı ve deneyimlerini ön plana çıkarmayı amaçlayan bir araştırma desendir (Lester, 1999, akt. Ersoy, 2016, s. 55). Araştırmada Çanakkale Zaferi'nin üniversite öğrencileri için ne ifade ettiğini belirlemek amacıyla fenomenoloji deseni, Çanakkale Zaferiyle ilgili neleri bildiklerini öğrenmek içinse durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim- öğretim döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Ezine Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Siyasal Bilimler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi birinci sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 317 öğrenci oluşturmaktadır.

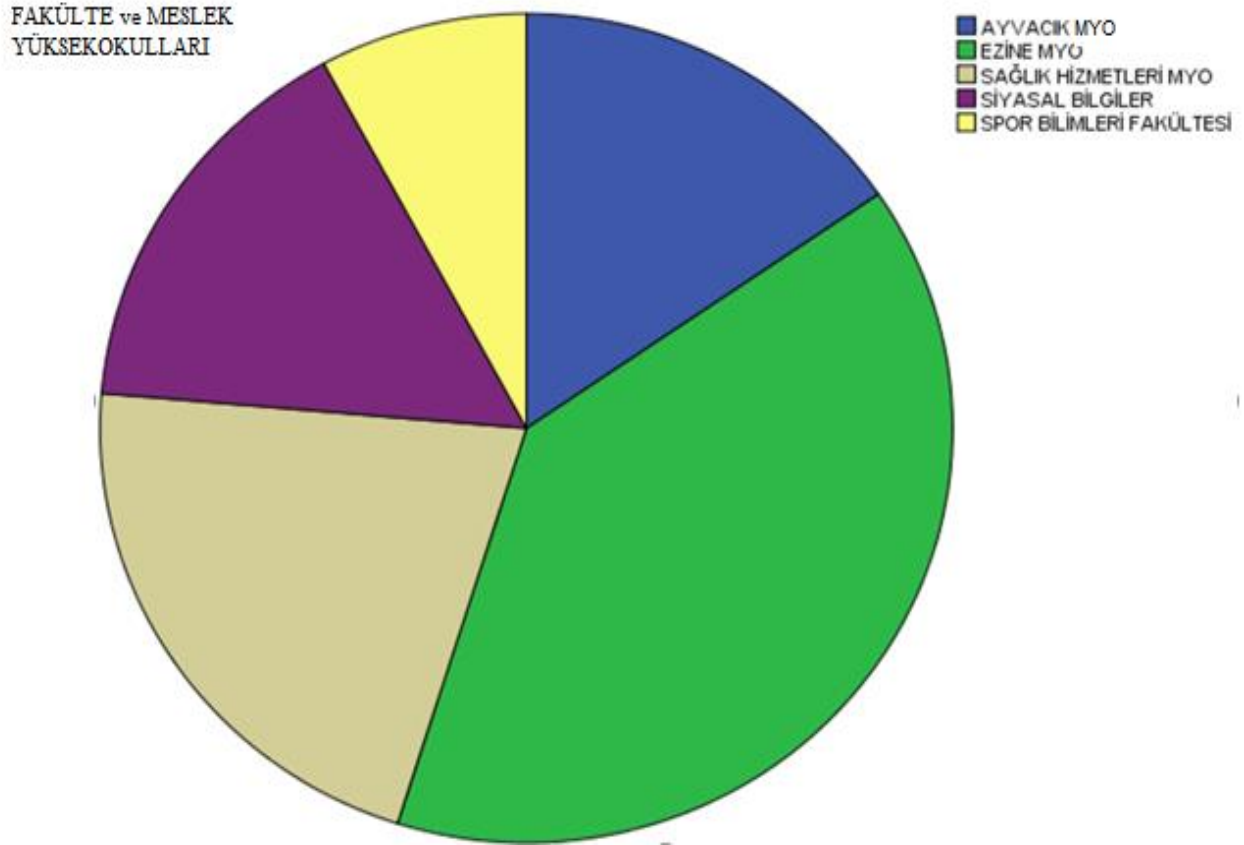
Tablo 1

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okuduğu Fakülte ve Meslek Yüksekokulları

Cinsiyet	f	%
Ayvacık Myo	49	15,5
Ezine Myo	125	39,4
Sağlık Hizmetleri Myo	68	21,5
Siyasal Bilimler Fakültesi	50	15,8
Spor Bilimleri Fakültesi	25	7,9
Total	317	100,0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %15'inin Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda, %39.4'ünün Ezine Meslek Yüksekokulu'nda, % 21.5'inin Sağlık Hizmetleri

Meslek Yüksekokulu'nda, % 15.8'inin Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde ve %7.9'unun Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuduğu görülmektedir.

Şekil 1

Araştırmaya katılan öğrencilerin okullara göre dağılımı

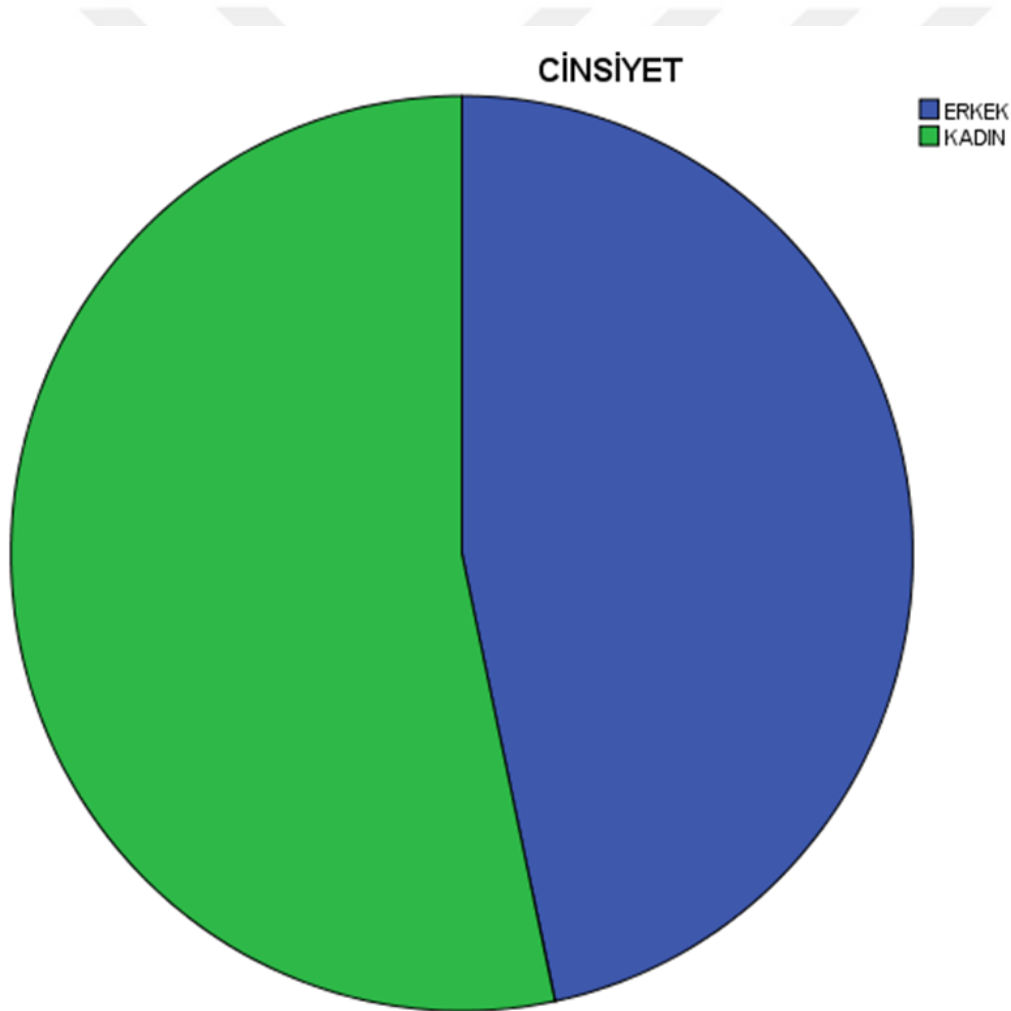
Araştırmada basit rastgele örnekleme de denilen tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde, evrendeki öğelerin her olası birleşiminin, örneklem içinde yer alması için eşit bir ihtimali vardır (Kerlinger ve Lee, 1999; akt. Baltacı, 2018).

Tablo 2

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	148	46,7
Kadın	169	53,3
Total	317	100,0

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 53,3 kadın, yüzde 46,7 erkek olduğu belirlenmiştir.

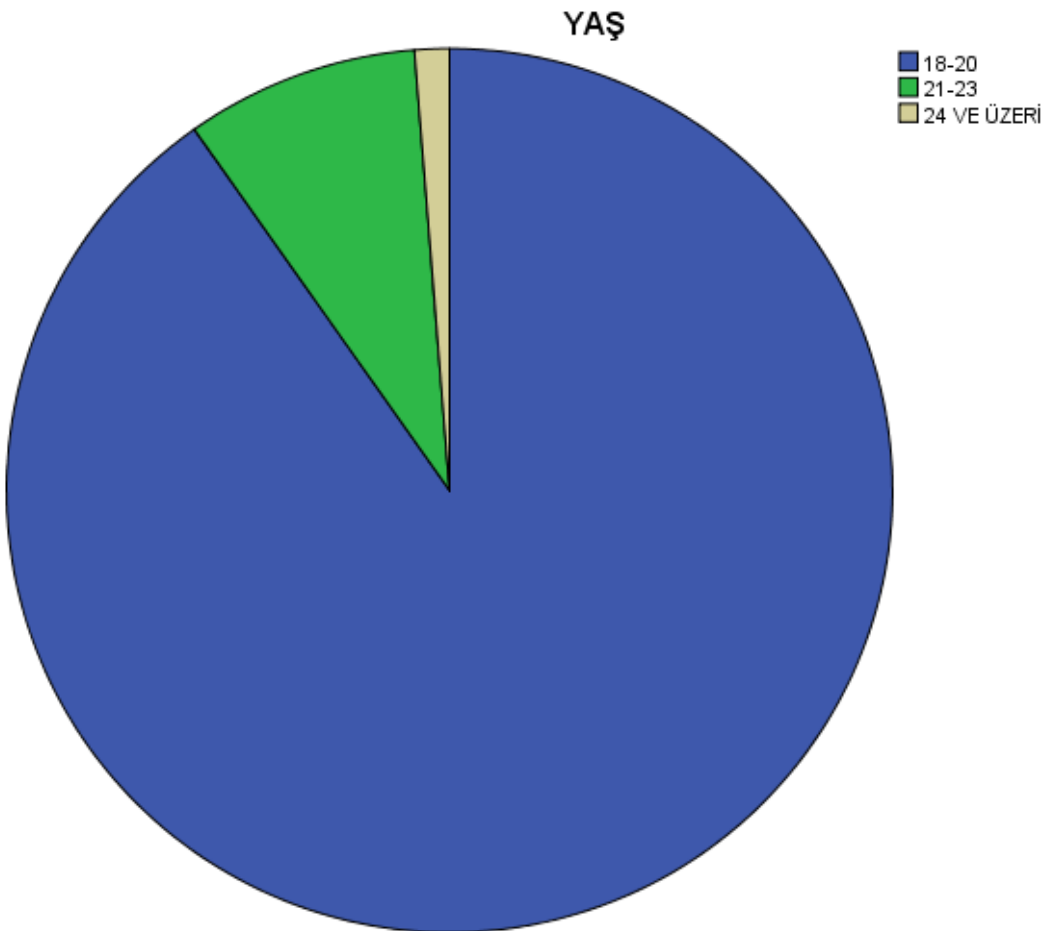
Şekil 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri

Tablo 3

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Aralıkları

Yaş	f	%
18-20	286	90,2
21-23	27	8,5
24 ve üzeri	4	1,3
Total	317	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 90,2 sinin 18-20, % 8,5'inin 21-23 ve %1,3 'ünün 24 ve üzeri yaş aralığında olduğu belirlenmiştir.

Şekil 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları

Veri Toplama Aracı

Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ve fenomenoloji kullanılarak örnek olay kendi gerçek dünyasında araştırmak amacıyla neden ve nasıl sorularına cevap aranmış ve bu konuda araştırmacı tarafından hazırlanan, alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından onaylanarak güvenilirliği sağlanmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracı 317 üniversite birinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Araştırmada üniversite öğrencilerinden elde edilen Çanakkale ile ilgili veriler, kodlanarak kategorilere ayrılmıştır ve araştırmanın bulgular bölümünde ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmada tanımlayıcı istatistik analizleri de yapılmıştır.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Araştırmanın veri analizi sürecinde üniversite öğrencilerinden elde edilen veriler, araştırmacı dışında alan uzmanı üç öğretim üyesi tarafından kontrol edilmiştir. Veriler görüş birliği elde edilerek temalara ayrılmıştır. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. $Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{(Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)}$. Araştırmada inandırıcılığı arttırmak amacıyla öğrencilerin görüşlerinin aynısı bulgulara ve yorumlara yansıtılmıştır.

Bölüm III: Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama aracı yoluyla elde edilen verilerin analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4

Ayvacic Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Birlik	49	6	12,2
Özgürlük	49	6	12,2
Gurur	49	5	10,2
Türk'ün Gücü	49	5	10,2
Sahip Olduğumuz Tüm Haklar	49	4	8,2
Kurtuluş	49	4	8,2
Zafer	49	4	8,2
Bağımsızlık	49	4	8,2
Mustafa Kemal Atatürk	49	3	6,1
Mücadele	49	2	4,1
Fedakârlık	49	2	4,1
Başarılı tek savunma cephesi	49	2	4,1
Vatanı korumak gerektiği	49	2	4,1
Başarı	49	2	4,1
Vatan Sevgisi	49	2	4,1
Şehit	49	1	2,0
Dönüm Noktası	49	1	2,0
Azim	49	1	2,0
Destan	49	1	2,0
İman	49	1	2,0
Şuanki Hayatım	49	1	2,0
Minnet	49	1	2,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacic MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için; birlik (f=6), özgürlük (f=6), gurur (f=5) Türk'ün gücü (f=5), sahip olduğumuz tüm haklar (f=4), kurtuluş (f=4), zafer (f=4), bağımsızlık (f=4), Mustafa Kemal Atatürk (f=3), mücadele (f=2), fedakârlık (f=2), başarılı tek savunma cephesi

(f=2), vatani korumak gerektiği (f=2), başarı (f=2), vatan sevgisi (f=2), şehit (f=1), dönüm noktası (f=1), azim (n=1), destan (f=1), iman (f=1), şuan ki hayatım (f=1), minnet (f=1) olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 5

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Zafer	125	19	15,2
Gurur	125	16	12,8
Kurtuluş	125	14	11,2
Kahramanlık	125	10	8,0
Bağımsızlık	125	10	8,0
Şehit	125	8	6,4
Birlik	125	8	6,4
Vatan Sevgisi	125	8	6,4
Özgürlük	125	6	4,8
Millî Mücadele	125	5	4,0
Mücadele	125	4	3,2
Destan	125	4	3,2
İnanç	125	4	3,2
Vatani korumak gerektiği	125	4	3,2
Mustafa Kemal Atatürk	125	4	3,2
Türk'ün Gücü	125	4	3,2
Fedakârlık	125	3	2,4
Demokrasi	125	3	2,4
Cesaret	125	2	1,6
Başarılı tek savunma cephesi	125	2	1,6
Dönüm Noktası	125	2	1,6
Azim	125	2	1,6
Anlatılmaz Yaşanır	125	2	1,6
Barış	125	2	1,6
Topraklarımızın Bizim Kalacağı	125	2	1,6
Şuan ki Hayatım	125	2	1,6
Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Temelleri	125	2	1,6
Mucize	125	1	,8

Mutluluk	125	1	,8
Mustafa Kemal'in Askeri Başarısının görülmesi	125	1	,8
İman	125	1	,8
Sahip Olduğumuz Tüm Haklar	125	1	,8
Efsane	125	1	,8
Abartı	125	1	,8

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için; zafer (f=19), gurur (f=16), kurtuluş (f=14), kahramanlık (f=10), bağımsızlık (f=10), şehit (f=8), birlik (f=8), vatan sevgisi (f=8), özgürlük (f=6), milli mücadele (f=5), mücadele (f=4), destan (f=4), inanç (f=4), vatani korumak gerektiği (f=4), Mustafa Kemal Atatürk (f=4), Türk'ün gücü (f=4), fedakarlık (f=3), demokrasi (f=3), cesaret (f=2), başarılı tek savunma cephesi (f=2), dönüm noktası (f=2), azim (f=2), anlatılmaz yaşanır (f=2), barış (f=2), topraklarımızın bizim kalacağı (f=2), şuanki hayatım (f=2), Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelleri (f=2), mucize (f=1), mutluluk (f=1), Mustafa Kemal'in askeri başarısının görülmesi (f=1), iman (f=1), sahip olduğumuz tüm haklar (f=1), efsane (f=1), abartı (f=1) olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 6

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Zafer	68	21	30,9
Destan	68	7	10,3
Kahramanlık	68	6	8,8
Kurtuluş	68	6	8,8
Şehit	68	4	5,9
Başarılı tek savunma cephesi	68	4	5,9
Yeniden Dirilme	68	4	5,9
Vatan Sevgisi	68	4	5,9
Özgürlük	68	3	4,4
Dönüm Noktası	68	3	4,4

Azim	68	3	4,4
Birlik	68	3	4,4
Bağımsızlık	68	3	4,4
Anlatılmaz Yaşanır	68	3	4,4
Cesaret	68	2	2,9
Mucize	68	2	2,9
Fedakârlık	68	2	2,9
Mustafa Kemal'in Askeri Başarısının Görülmesi	68	2	2,9
Kazanç	68	2	2,9
Gurur	68	2	2,9
Millî Mücadele	68	2	2,9
İnanç	68	2	2,9
Mücadele	68	1	1,5
Mutluluk	68	1	1,5
Acı	68	1	1,5
Güzel Şeyler	68	1	1,5
Toprağa Bastığında Duyulan Huzur	68	1	1,5
Demokrasi	68	1	1,5
Cumhuriyet	68	1	1,5
Yeni Devir	68	1	1,5
Diriliş	68	1	1,5
İman	68	1	1,5
Vatanı korumak gerektiği	68	1	1,5
Başarı	68	1	1,5
Barış	68	1	1,5
Topraklarımızın Bizim Kalacağı	68	1	1,5

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için; zafer (f=21), destan (f=7), kahramanlık (f=6), kurtuluş (f=6), şehit (f=4), başarılı tek savunma cephesi (f=4), yeniden dirilme (f=4), vatan sevgisi, (f=4), özgürlük (f=3), dönüm noktası (f=3), azim (f=3), birlik (f=3), bağımsızlık (f=3), anlatılmaz yaşanır (f=3), cesaret (f=2), mucize (f=2), fedakarlık (f=2), Mustafa Kemal'in askeri başarısının görülmesi (f=2), kazanç (f=2), gurur (f=2), milli

mücadele (f=2), inanç (f=2), mücadele (f=1), mutluluk (f=1), acı (f=1), güzel şeyler (f=1), toprağa bastığında duyulan huzur (f=1), demokrasi (f=1), cumhuriyet (f=1), yeni devir (f=1), diriliş (f=1), iman (f=1), vatani korumak gerektiği (f=1), başarı (f=1), barış (f=1), topraklarımızın bizim kalacağı (f=1) olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 7

Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Kurtuluş	50	10	20,0
Bağımsızlık	50	10	20,0
Birlik	50	6	12,0
Türk'ün Gücü	50	6	12,0
Yeniden Dirilme	50	5	10,0
Şehit	50	4	8,0
Özgürlük	50	4	8,0
Vatan Sevgisi	50	4	8,0
Kahramanlık	50	3	6,0
Azim	50	3	6,0
Zafer	50	3	6,0
Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Temelleri	50	3	6,0
Cesaret	50	2	4,0
Fedakârlık	50	2	4,0
Dönüm Noktası	50	2	4,0
Gurur	50	2	4,0
Diriliş	50	2	4,0
Destan	50	2	4,0
Mustafa Kemal Atatürk	50	2	4,0
Mucize	50	1	2,0
Cumhuriyet	50	1	2,0
İnanç	50	1	2,0
Başarı	50	1	2,0
Anlatılmaz Yaşanır	50	1	2,0
Sahip Olduğumuz Tüm Haklar	50	1	2,0
Direnış	50	1	2,0

Dünya Savaşının Kırılma Noktası	50	1	2,0
---------------------------------	----	---	-----

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için; kurtuluş (f=10), bağımsızlık (f=10), birlik (f=6), Türk'ün gücü (f=6), yeniden dirilme (f=5), şehit (f=4), özgürlük (f=4), vatan sevgisi (f=4), kahramanlık (f=3), azim (f=3), zafer (f=3), Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelleri (f=3), cesaret (f=2), fedakarlık (f=2), dönüm noktası (f=2), gurur (f=2), diriliş (f=2), destan (f=2), Mustafa Kemal Atatürk (f=2), mucize (f=1), cumhuriyet (f=1), inanç (f=1), başarı (f=1), anlatılmaz yaşanır (f=1), sahip olduğumuz tüm haklar (f=1), direniş (f=1), dünya savaşının kırılma noktası (f=1) olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 8

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Kurtuluş	25	4	16,0
Zafer	25	4	16,0
Gurur	25	4	16,0
Yeniden Dirilme	25	3	12,0
Birlik	25	2	8,0
Mucize	25	1	4,0
Özgürlük	25	1	4,0
Azim	25	1	4,0
Bağımsızlık	25	1	4,0
Diriliş	25	1	4,0
Destan	25	1	4,0
İnanç	25	1	4,0
Başarı	25	1	4,0
Anlatılmaz Yaşanır	25	1	4,0
Vatan Sevgisi	25	1	4,0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için kurtuluş (f=4), zafer (f=4), gurur (f=4), yeniden dirilme (f=3), birlik (f=2), mucize (f=1), özgürlük (f=1), azim (f=1), bağımsızlık (f=1), diriliş (f=1), destan (f=1), inanç (f=1), başarı (f=1), anlatılmaz yaşanır (f=1), vatan sevgisi (f=1) olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 9 Araştırmaya Katılan Tüm Öğrenciler İçin Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Zafer	317	51	16,1
Kurtuluş	317	38	12,0
Gurur	317	29	9,1
Bağımsızlık	317	28	8,8
Birlik	317	25	7,9
Özgürlük	317	20	6,3
Kahramanlık	317	19	6,0
Vatan Sevgisi	317	19	6,0
Şehit	317	17	5,4
Destan	317	15	4,7
Türk'ün Gücü	317	15	4,7
Yeniden Dirilme	317	12	3,8
Azim	317	10	3,1
Fedakarlık	317	9	2,8
Mustafa Kemal Atatürk	317	9	2,8
Başarılı Tek Savunma Cephesi	317	8	2,5
Dönüm Noktası	317	8	2,5
İnanç	317	8	2,5
Mücadele	317	7	2,2
Milli Mücadele	317	7	2,2
Vatanı Korumak Gerektiği	317	7	2,2
Anlatılmaz Yaşanır	317	7	2,2
Cesaret	317	6	1,9
Sahip Olduğumuz Tüm Haklar	317	6	1,9
Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Temelleri	317	6	1,9
Mucize	317	5	1,6

Başarı	317	5	1,6
Demokrasi	317	4	1,3
Diriliş	317	4	1,3
Mustafa Kemal'in Askeri Başarısının Görülmesi	317	3	,9
İman	317	3	,9
Barış	317	3	,9
Topraklarımızın Bizim Kalacağı	317	3	,9
Şuanki Hayatım	317	3	,9
Mutluluk	317	2	,6
Kazanç	317	2	,6
Cumhuriyet	317	2	,6
Toprağa Bastığında Duyulan Huzur	317	1	,3
Acı	317	1	,3
Güzel Şeyler	317	1	,3
Yeni Devir	317	1	,3
Minnet	317	1	,3
Efsane	317	1	,3
Abartı	317	1	,3
Direnış	317	1	,3
Dünya Savaşının Kırılma Noktası	317	1	,3

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin kendileri için; zafer (f=51), kurtuluş (f=38), gurur (f=29), bağımsızlık (f=28), birlik (f=25), özgürlük (f=20), kahramanlık (f=19), vatan sevgisi (f=19), şehit (f=17), destan (f=15), Türk'ün gücü (f=15), yeniden dirilme (f=12), azim (f=10), fedakarlık (f=9), Mustafa Kemal Atatürk (f=9), başarılı tek savunma cephesi (f=8), dönüm noktası (f=8), inanç (f=8), mücadele (f=7), milli mücadele (f=7), vatani korumak gerektiği (f=7), anlatılmaz yaşanır (f=7), cesaret (f=6), sahip olduğumuz tüm haklar (f=6), Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelleri (f=6), mucize (f=5), başarı (f=5), demokrasi (f=4), diriliş (f=4), Mustafa Kemal'in askeri başarısının görülmesi (f=3), iman (f=3), barış (f=3), topraklarımızın bizim kalacağı (f=3), şuanki hayatım (f=3), mutluluk (f=2), kazanç (f=2), cumhuriyet (f=2), toprağa bastığında duyulan huzur (f=1),

Yahya Çavuş	49	2	4,1
Halime Çavuş	49	2	4,1
Cevat Paşa	49	1	2,0
İsmet İnönü	49	1	2,0
Özel Cevap	49	1	2,0

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=47), Mustafa Kemal Atatürk (f=28), Mehmet Çavuş (f=5), Nene Hatun (f=5), Yahya Çavuş (f=2), Halime Çavuş (f=2), Cevat Paşa (f=1), İsmet İnönü (f=1), Özel Cevap (f=1) belirtmişlerdir.

Tablo 11

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	49	19	38,8
Ders Kitapları	49	4	8,2
İnternet	49	4	8,2
Geziler	49	3	6,1
TV	49	2	4,1
Filmler	49	1	2,0

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=19), ders kitapları (f=4), internet (f=4), geziler (f=3), tv (f=2), filmler (f=1)'den öğrendiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 12

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları

	n	f	%
Seyit Onbaşı	125	106	84,8
Mustafa Kemal Atatürk	125	84	67,2
Yahya Çavuş	125	34	27,2
Mehmet Çavuş	125	7	5,6
Kazım Karabekir	125	7	5,6
Özel Cevap	125	5	4,0
Halime Çavuş	125	4	3,2
İsmet İnönü	125	3	2,4
Enver Paşa	125	3	2,4
Nene Hatun	125	2	1,6
Kınalı Hasan	125	2	1,6

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=106), Mustafa Kemal Atatürk (f=84), Yahya Çavuş (f=34), Mehmet Çavuş (f=7), Kazım Karabekir (f=7), Özel Cevap (f=5), Halime Çavuş (f=4), İsmet İnönü (f=3), Enver Paşa (f=3), Nene Hatun (f=2), Kınalı Hasan(f=2) isimlerini belirtmektedirler.

Tablo 13

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	125	42	33,6
Ders Kitapları	125	21	16,8
Aile	125	10	8,0
Filmler	125	9	7,2
TV	125	7	5,6
Geziler	125	5	4,0
İnternet	125	5	4,0
Çizgi Film	125	2	1,6

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=42), ders kitapları (f=21), aile (f=10), filmler (f=9), tv (f=7), geziler (f=5), internet (f=5), çizgi film (f=2) 'lerden öğrendiklerini ifade etmektedirler

Tablo 14

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları

	n	f	%
Seyit Onbaşı	68	58	85,7
Mustafa Kemal Atatürk	68	44	64,7
Yahya Çavuş	68	17	25,0
Mehmet Çavuş	68	8	11,8
Enver Paşa	68	7	10,3
Kazım Karabekir	68	4	4,9
Halime Çavuş	68	4	5,9
İsmet İnönü	68	4	5,9
Özel Cevap	68	1	1,5

Tablo 14 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=58), Mustafa Kemal Atatürk (f=44), Yahya Çavuş (f=17), Mehmet Çavuş (f=8), Enver Paşa (f=7), Kazım Karabekir (f=4), Halime Çavuş (f=4), İsmet İnönü (f=4), Özel Cevap (f=1) isimlerini belirtmektedirler.

Tablo 15

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	68	31	45,6
Ders Kitapları	68	12	17,6
Geziler	68	6	8,8
TV	68	4	5,9

İnternet	68	3	4,4
Çizgi Film	68	3	4,4
Filmler	68	2	2,9

Tablo 15 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=31), ders kitapları (f=12), geziler (f=6), tv (f=4), internet (f=3), çizgi film (f=3), filmler (f=1) 'lerden öğrendiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 16

Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları

	n	f	%
Seyit Onbaşı	50	42	84,0
Mustafa Kemal Atatürk	50	41	82,0
Yahya Çavuş	50	10	20,0
Cevat Paşa	50	4	8,0
Halime Çavuş	50	1	2,0
Nene Hatun	50	3	6,0
Mehmet Çavuş	50	2	4,0
Kazım Karabekir	50	2	4,0
İsmet İnönü	50	2	4,0

Tablo 16 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=42), Mustafa Kemal Atatürk (f=41), Yahya Çavuş (f=10), Cevat Paşa (f=5), Halime Çavuş (f=3), Nene Hatun (f=3), Mehmet Çavuş (f=2), Kazım Karabekir (f=2), İsmet İnönü (f=2) isimlerini ifade etmektedirler.

Tablo 17

Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	50	12	24,0
Ders Kitapları	50	9	18,0
Geziler	50	2	4,0
TV	50	2	4,0
Filmler	50	1	2,0
İnternet	50	1	2,0

Tablo 17 incelendiğinde araştırmaya katılan *Siyasal Bilimler Fakültesi*'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=12), ders kitapları (f=9), geziler (f=2), tv (f=2), filmler (f=1), internet (f=1)'lerden öğrendiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 18

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları

	n	f	%
Seyit Onbaşı	25	21	84,0
Mustafa Kemal Atatürk	25	16	64,0
Özel Cevap	25	2	8,0
Yahya Çavuş	25	1	4,0

Tablo 18 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=21), Mustafa Kemal Atatürk (f=16), Özel Cevap (f=2), Yahya Çavuş (f=1) isimlerini ifade etmektedirler.

Tablo 19

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	25	7	28,0
Ders Kitapları	25	3	12,0
TV	25	1	4,0
Belgesel	25	1	4,0

Tablo 19 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=7), ders kitapları (f=3), tv (f=1), belgesel (f=1)'lerden öğrendiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 20

Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanları

	n	f	%
Seyit Onbaşı	317	274	86,4
Mustafa Kemal Atatürk	317	213	67,2
Yahya Çavuş	317	64	20,2
Mehmet Çavuş	317	22	6,9
Kazım Karabekir	317	13	4,1
Halime Çavuş	317	11	3,5
Nene Hatun	317	10	3,2
İsmet İnönü	317	10	3,2
Enver Paşa	317	10	3,2
Özel Cevap	317	10	3,2
Cevat Paşa	317	6	1,9
Kınalı Hasan	317	2	,6

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanları olarak; Seyit Onbaşı (f=274), Mustafa Kemal Atatürk (f=213), Yahya Çavuş (f=64), Mehmet Çavuş (f=22), Kazım Karabekir (f=13), Halime Çavuş (f=11), Nene Hatun

(f=10), İsmet İnönü (f=10), Enver Paşa (f=10), Özel Cevap (f=10), Cevat Paşa (f=6), Kınalı Hasan (f=2) isimlerini ifade etmektedirler.

Şekil 5. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bildiği Çanakkale Zaferi kahramanları

Şekil 5 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri “Çanakkale Zaferi kahramanlarından kimleri biliyorsunuz?” sorusuna 11 farklı cevap verirken bazı öğrenciler özel cevaplar vermiştir. Verilen isimlerden Seyit Onbaşı ve Mustafa Kemal Atatürk ön plana çıkmıştır. Şekil 2 incelendiğinde öğrencilerin bildiği Çanakkale Savaşı kahramanlarından en fazla Seyit Onbaşı cevabını verdiklerini görülmektedir.

Tablo 21

Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerinin Bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını Öğrendikleri Yerler

	n	f	%
Tarih Derslerinden	317	111	35,0
Ders Kitapları	317	49	15,5

Geziler	317	16	5,0
TV	317	16	5,0
Filmler	317	13	4,1
İnternet	317	13	4,1
Aile	317	10	3,2
Çizgi Film	317	5	1,6
Belgesel	317	1	,3

Tablo 21 incelendiğinde araştırmaya katılan araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi kahramanlarını; tarih derslerinden (f=111), ders kitapları (f=49), geziler (f=16), tv (f=16), filmler (f=13), internet (f=13), aile (f=10), çizgi film (f=5), belgesel (f=1) 'lerden öğrendiklerini ifade etmektedirler.

Şekil 6. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bildiği Çanakkale Zaferi Kahramanlarını öğrendikleri yerler

Şekil 6 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri bildikleri Çanakkale Zaferi Kahramanlarını öğrendikleri yerleri 9 farklı cevap ile ifade etmişlerdir. Öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili bilgilerini büyük çoğunluk ile tarih derslerinden öğrendikleri Şekil 3 incelendiğinde görülmekte.

Tablo 22

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Evet	49	22	44,9
Hayır	49	19	38,8
Kısmen	49	8	16,3

Tablo 22 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; evet (f=22), hayır (f=19), kısmen (f=8) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 23

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Dersler	49	17	34,7
Geziler	49	15	30,6
Kitaplar	49	2	4,1
Sözlü Anlatımlar	49	1	2,0
Filmler	49	1	2,0

Tablo 23 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; dersler (f=17), geziler (f=15), kitaplar (f=2), sözlü anlatımlar (f=1), filmler (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 24

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Evet	125	62	49,6
Hayır	125	40	32,0
Kısmen	125	20	16,0

Tablo 24 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; evet (f=62), hayır (f=40), kısmen (f=20) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 25

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Dersler	125	46	36,8
Geziler	125	38	30,4
Kitaplar	125	6	4,8
Filmler	125	5	4,0
Kendim Öğrendim	125	4	3,2
Tiyatro	125	4	3,2
Sözlü Anlatımlar	125	3	2,4

Tablo 25 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; dersler (f=46), geziler (f=38), kitaplar (f=6), filmler (f=5), kendim öğrendim (f=4), tiyatro (f=4), sözlü anlatımlar (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 26

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Evet	68	28	41,2
Hayır	68	22	32,4
Kısmen	68	9	13,2

Tablo 26 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; evet (f=28), hayır (f=22), kısmen (f=9) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 27

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Dersler	68	25	36,8
Geziler	68	22	32,4
Kendim Öğrendim	68	2	2,9
Kitaplar	68	2	2,9
Filmler	68	1	1,5

Tablo 27 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; dersler (f=25), geziler (f=22), kendim öğrendim (f=2), kitaplar (f=2), filmler (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 28

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri Ortaöğretimde Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Evet	50	25	50,0
Hayır	50	17	34,0
Kısmen	50	8	16,0

Tablo 28 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; evet (f=25), hayır (f=17), kısmen (f=8) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 29

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Geziler	50	18	36,0
Dersler	50	15	30,0
Sözlü Anlatımlar	50	3	6,0
Tiyatro	50	2	4,0
Kendim Öğrendim	50	1	2,0
Türküler	50	1	2,0
Kitaplar	50	1	2,0

Tablo 29 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; geziler (f=18), dersler (f=15), sözlü anlatımlar (f=3), tiyatro (f=2), kendim öğrendim (f=1), türküler (f=1), kitaplar (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 30

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Hayır	25	14	56,0
Evet	25	6	24,0
Kısmen	25	4	16,0

Tablo 30 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; hayır (f=14), evet (f=6), kısmen (f=4) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 31

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Geziler	25	5	20,0
Dersler	25	3	12,0
Kendim Öğrendim	25	1	4,0

Tablo 31 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; geziler (f=3), dersler (f=3), kendim öğrendim (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 32

Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Yeteri Kadar Bilgilendirildiklerini Düşünüyorlar mı?

	n	f	%
Evet	317	143	45,1
Hayır	317	112	35,3
Kısmen	317	49	15,5

Tablo 32 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi ile ilgili yeterince bilgilendirilip bilgilendirilmediklerini; evet (f=143), hayır (f=112), kısmen (f=49) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 7. Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri ortaöğretimde Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünüyorlar mı?

Şekil 7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri kendilerine yöneltilen “Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiğinizi düşünüyor musunuz?” sorusuna evet, hayır ve kısmen diyerek üç farklı şekilde cevap vermişlerdir. Verilen yanıtlar içerisinde “evet” diyerek yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünen öğrencilerin daha fazla oldukları görülmektedir.

Tablo 33

Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencileri Çanakkale Zaferi Konusunda Bilgilerini Edindikleri Yerler

	n	f	%
Dersler	317	106	33,4
Geziler	317	98	30,9
Kitaplar	317	11	3,5
Kendim Öğrendim	317	8	2,5
Sözlü Anlatımlar	317	7	2,2
Filmler	317	7	2,2
Tiyatro	317	6	1,9
Türküler	317	1	,3

Tablo 33 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi konusunda bilgi edindikleri yerleri; dersler (f=106), geziler (f=98), kitaplar (f=11), kendim öğrendim (f=8), sözlü anlatımlar (f=7), filmler (f=7), tiyatro (f=6), türküler (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 8. Araştırmaya katılan ve Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünen üniversite öğrencilerinin iyi bilgilendirildiklerini düşündükleri yerler

Şekil 8 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildim “evet” diyen öğrencilere bu bilgileri nasıl aldıkları sorulmuştur. Evet diyen öğrencilerin sekiz farklı yanıt verdikleri şekil incelendiğinde görülmekte. Öğrenciler en iyi bilgilendirildikleri yeri “dersler” şeklinde ifade etmektedirler. Bunun yanında “geziler” yolu ile bilgilendirildiklerini düşünen öğrencilerin sayısı da dikkat çekmektedir.

Tablo 34

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Evet	49	24	49,0
Hayır	49	22	44,9

Tablo 34 incelendiğinde Ayvacık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret eden; evet (f=24) , ziyaret etmeyen; hayır (f=22) oranındadır.

Tablo 35

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 14-18	49	14	28,6
Yaş 9 -13	49	5	10,2
Yaş 19 ve üzeri	49	3	6,1
Yaş 0 -8	49	1	2,0

Tablo 35 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret eden Ayvacık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ziyaret ettikleri yaş aralığı; 14-18 (f=14), 9 -13 (f=5), 19 ve üzeri (f=9), 0- 8 (f=1) şeklindedir.

Tablo 36

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Fırsat olmadı	49	9	18,4
Maddiyat	49	3	6,1

Tablo 35 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen Ayvacık Meslek Yüksekokulu öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; fırsat olmadı (f=9), maddiyat (f=9) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 37

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Hayır	125	62	49,6
Evet	125	60	48,0

Tablo 37 incelendiğinde Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen; hayır (f=62) ziyaret eden; evet (f=60) oranındadır.

Tablo 38

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 14-18	125	28	22,4
Yaş 19 ve üzeri	125	15	12,0
Yaş 9 -13	125	14	11,2
Yaş 0 -8	125	1	,8

Tablo 38 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret eden Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ziyaret ettikleri yaş aralığı; 14-18 (f=28), 19 ve üzeri (f=15), 9 -13 (f=14), 0 -8 (f=1) şeklindedir.

Tablo 39

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Fırsat olmadı	125	31	24,8
Vakitsizlik	125	9	7,2
Maddiyat	125	1	,8

Tablo 39 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; fırsat olmadı (f=31), vakitsizlik (f=9), maddiyat (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 40

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Evet	68	44	64,7
Hayır	68	22	32,4

Tablo 40 incelendiğinde Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret eden; evet (f=44) , ziyaret etmeyen; hayır (f=22) oranındadır.

Tablo 41

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 9 -13	68	18	26,5
Yaş 14-18	68	18	26,5
Yaş 19 ve üzeri	68	7	10,3
Yaş 0 -8	68	1	1,5

Tablo 41 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret eden Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ziyaret ettikleri yaş aralığı; 9 -13 (f=18), 14-18 (f=18), 19 ve üzeri (f=7), 0 -8 (f=1) şeklindedir.

Tablo 42

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Fırsat olmadı	68	10	14,7
Vakitsizlik	68	3	4,4
Maddiyat	68	3	4,4

Tablo 42 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; fırsat olmadı (f=10), vakitsizlik (f=3), maddiyat (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 43

Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Evet	50	37	74,0
Hayır	50	13	26,0

Tablo 43 incelendiğinde Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret eden; evet (f=37) , ziyaret etmeyen; hayır (f=13) oranındadır.

Tablo 44

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 14-18	50	20	40,0
Yaş 19 ve üzeri	50	3	6,0
Yaş 9 -13	50	1	2,0

Tablo 44 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret eden Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrencilerinin ziyaret ettikleri yaş aralığı; 14-18 (f=20), 19 ve üzeri (f=3), 9 -13 (f=1) şeklindedir.

Tablo 45

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Vakitsizlik	50	6	12,0
Maddiyat	50	2	4,0

Tablo 45 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; vakitsizlik (f=6), maddiyat (f=2) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 46

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Hayır	25	15	60,0
Evet	25	9	36,0

Tablo 46 incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen; hayır (f=15) ziyaret eden; evet (f=9) oranındadır.

Tablo 47

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 14-18	25	8	32,0
Yaş 19 ve üzeri	25	2	8,0

Tablo 47 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret eden Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin ziyaret ettikleri yaş aralığı; yaş 14-18 (f=8), 19 ve üzeri (f=2) şeklindedir.

Tablo 48

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Vakitsizlik	25	9	36,0
Maddiyat	25	3	12,0

Tablo 48 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; vakitsizlik (f=9), maddiyat (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 49

Ankete Katılan Toplam Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyareti

	n	f	%
Evet	317	174	54,9
Hayır	317	134	42,3

Tablo 49 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden Gelibolu yarımadasını ziyaret eden; evet (f=174) , ziyaret etmeyen; hayır (f=134) oranındadır.

Tablo 50

Ankete Katılan Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Ettikleri Yaş Aralıkları

	n	f	%
Yaş 14-18	317	88	27,8
Yaş 19 ve üzeri	317	30	9,5
Yaş 0 - 8	317	3	,9
Yaş 9 -13	317	1	,3

Tablo 50 incelendiğinde araştırmaya katılan ve Gelibolu yarımadasını ziyaret eden öğrencilerin ziyaret ettikleri yaş aralığı; 14-18 (f=88), 19 ve üzeri (f=30), 0 -8 (f=3), 9 -13 (f=1) şeklindedir.

Tablo 51

Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeyen Toplam Öğrencilerin Ziyaret Etmeme Sebepleri

	n	f	%
Fırsat olmadı	317	50	15,8
Vakitsizlik	317	27	8,5
Maddiyat	317	12	3,8

Tablo 51 incelendiğinde Gelibolu yarımadasını ziyaret etmeyen araştırmaya katılan üniversite öğrencileri ziyaret etmeme sebeplerini; fırsat olmadı (f=50), vakitsizlik (f=27), maddiyat (f=12) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 9. Araştırmaya katılan öğrencilerin Gelibolu Yarımadası'nı ziyareti, ziyaret ettikleri yaş aralıkları, ziyaret etmeyen öğrencilerinin ziyaret etmeme sebepleri

Şekil 9 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun Gelibolu Yarımadası'nı "Evet" diyerek ziyaret ettiklerini belirttiklerini görmekteyiz. Ziyaret eden öğrenciler yarımadayı ilk kez ziyaret ettiklerinde yaş aralıklarının çoğunlukla "14-18" arası olduğunu belirtmektedirler. Daha önce yarımadayı ziyaret etmediğini belirten öğrencilerin bunun sebebini çoğunlukla "fırsat olmadı" diyerek cevaplandıkları görülmektedir.

Tablo 52

Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Ayrımcılık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	49	26	53,1
Duygusallaştım	49	7	14,3
Bizler İçin Yaşadıkları Zorlukları	49	6	12,2
Şehitlerimizi Düşündüm	49	5	10,2
Gurur Duydum	49	3	6,1

O Dönemi Yaşayıp Hissettim	49	3	6,1
Kendimi Sorguladım	49	2	4,1
Heyecan	49	1	2,0

Tablo 52 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini; ziyaret etmedim (f=26), duygusallaştım (f=7), bizler için yaşadıkları zorlukları(f=6), şehitlerimizi düşündüm (f=5), gurur duydum (f=3), o dönemi yaşayıp hissettim (f=3), kendimi sorguladım (f=2), heyecan (f=1) olarak ifade etmektedirler.

Tablo 53

Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	125	70	56,0
Duygusallaştım	125	21	16,8
Bizler İçin Yaşadıkları Zorlukları	125	9	7,2
Gurur Duydum	125	9	7,2
Anlatılmaz Yaşanır	125	8	6,4
Heyecan	125	6	4,8
Şehitlerimizi Düşündüm	125	5	4,0
Tüyerim Diken Diken Oldu	125	4	3,2
Ağladım	125	3	2,4
Kendimi Sorguladım	125	3	2,4
O Dönemi Yaşayıp hissettim	125	3	2,4
Minnet	125	2	1,6
Dua Ettim	125	1	,8

Tablo 53 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini; ziyaret

etmedim (f=70), duygusallaştım (f=21), bizler için yaşadıkları zorlukları (f=9), gurur duydum (f=9), anlatılmaz yaşanır (f=8), heyecan (f=6), şehitlerimizi düşündüm (f=5), tüylerim diken diken oldu (f=4), ağladım (f=3), kendimi sorguladım (f=3), o dönemi yaşayıp hissettim (f=3), minnet (f=2), dua ettim (f=1), şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 54

Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	68	30	44,1
Duygusallaştım	68	15	22,1
Gurur Duydum	68	9	13,2
Bizler İçin Yaşadıkları Zorlukları	68	6	8,8
Tüylerim Diken Diken Oldu	68	6	8,8
Şehitlerimizi Düşündüm	68	5	7,4
O Dönemi Yaşayıp Hissettim	68	4	5,9
Heyecan	68	3	4,4
Anlatılmaz Yaşanır	68	1	1,5
Minnet	68	1	1,5
Kendimi Sorguladım	68	1	1,5

Tablo 54 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini; ziyaret etmedim (f=30), duygusallaştım (f=15), gurur duydum (f=9), bizler için yaşadıkları zorlukları (f=6), tüylerim diken diken oldu (f=6), şehitlerimizi düşündüm (f=5), o dönemi yaşayıp hissettim (f=4), heyecan (f=3), anlatılmaz yaşanır (f=1), minnet (f=1), kendimi sorguladım (f=1), şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 55

Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	50	18	36,0
Duygusallaştım	50	12	24,0
Bizler İçin Yaşadıkları Zorlukları	50	9	18,0
Gurur Duydum	50	7	14,0
Şehitlerimizi Düşündüm	50	7	14,0
Heyecan	50	3	6,0
O Dönemi Yaşayıp hissettim	50	2	4,0
Tüyerim Diken Diken Oldu	50	2	4,0
Minnet	50	1	2,0
Ağladım	50	1	2,0

Tablo 55 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini; ziyaret etmedim (f=18), duygusallaştım (f=12), bizler için yaşadıkları zorlukları (f=9), gurur duydum (f=7), şehitlerimizi düşündüm (f=7), heyecan (f=3), o dönemi yaşayıp hissettim (f=2), tüyerim diken diken oldu (f=2), minnet (f=1), ağladım (f=1), şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 56

Gelibolu Yarımadasını İlk Kez Ziyaret Eden Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	25	19	76,0
Duygusallaştım	25	3	12,0
Şehitlerimizi Düşündüm	25	1	4,0
O Dönemi Yaşayıp hissettim	25	1	4,0
Tüyerim Diken Diken Oldu	25	1	4,0

Tablo 56 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini ziyaret etmedim (f=19), duygusallaştım (f=3), şehitlerimizi düşündüm (f=1), o dönemi yaşayıp hissettim (f=1), tüylerim diken diken oldu (f=1), (f=1) olarak ifade etmektedirler.

Tablo 57

Araştırmaya Katılan ve İlk Kez Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Eden Öğrencilerin Hissettikleri

	n	f	%
Ziyaret Etmedim	317	163	51,4
Duygusallaştım	317	58	18,3
Bizler İçin Yaşadıkları Zorlukları	317	30	9,5
Gurur Duydum	317	28	8,8
Şehitlerimizi Düşündüm	317	23	7,3
Heyecan	317	13	4,1
O Dönemi Yaşayıp hissettim	317	13	4,1
Tüylerim Diken Diken Oldu	317	13	4,1
Anlatılmaz Yaşanır	317	9	2,8
Kendimi Sorguladım	317	6	1,9
Minnet	317	4	1,3
Ağladım	317	4	1,3
Dua Ettim	317	1	,3

Tablo 57 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde hissettiklerini; ziyaret etmedim (f=163), duygusallaştım (f=58), bizler için yaşadıkları zorlukları (f=30), gurur duydum (f=28), şehitlerimizi düşündüm (f=23), heyecan (f=13), o dönemi yaşayıp hissettim (f=13), tüylerim diken diken oldu (f=13), anlatılmaz yaşanır (f=9), kendimi sorguladım (f=6), minnet (f=4), ağladım (f=4), dua ettim (f=1), şeklinde ifade etmektedirler.

fikirlerinde değişim olup olmadığını; hayır herhangi bir değişim olmadı ($f=12$), evet değişim oldu ($f=7$) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 59

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim

	n	f	%
Evet Değişim Oldu	125	32	25,6
Hayır Herhangi Bir Değişim Olmadı	125	25	20,0

Tablo 59 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve ziyaret ettikten sonra fikirlerinde değişim olup olmadığını; evet değişim oldu ($f=32$), hayır herhangi bir değişim olmadı ($f=25$) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 60

Çalışmaya Katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim

	n	f	%
Evet Değişim Oldu	68	22	32,4
Hayır Herhangi Bir Değişim Olmadı	68	22	32,4

Tablo 60 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve ziyaret ettikten sonra fikirlerinde değişim olup olmadığını; evet değişim oldu ($f=32.4$), hayır herhangi bir değişim olmadı ($f=32.4$), şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 61

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim

	n	f	%
Hayır Herhangi Bir Değişim Olmadı	50	27	54,0
Evet Değişim Oldu	50	7	14,0

Tablo 61 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve ziyaret ettikten sonra fikirlerinde değişim olup olmadığını; hayır herhangi bir değişim olmadı (f=27), evet değişim oldu (f=7) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 62

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim

	n	f	%
Hayır Herhangi Bir Değişim Olmadı	25	7	28,0
Evet Değişim Oldu	25	3	12,0

Tablo 62 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve ziyaret ettikten sonra fikirlerinde değişim olup olmadığını; hayır herhangi bir değişim olmadı (f=7), evet değişim oldu (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 63

Çalışmaya Katılan Toplam Öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını Ziyaret Etmeden Önce ve Sonrasında Fikirlerindeki Değişim

	n	f	%
Hayır Herhangi Bir Değişim Olmadı	317	93	29,3
Evet Değişim Oldu	317	71	22,4

Tablo 63 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve ziyaret ettikten sonra fikirlerinde değişim olup olmadığını; hayır herhangi bir değişim olmadı (f=93), evet değişim oldu (f=71) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 11. Çalışmaya katılan toplam öğrencilerin Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve sonrasında fikirlerindeki değişim

Şekil 11 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve sonrasında fikirlerindeki değişimi çoğunlukla “hayır herhangi bir değişim olmadı” şeklinde ifade etmişlerdir.

Tablo 64

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	49	25	51,0
İnternet	49	17	34,7

Film	49	10	20,4
TV	49	7	14,3
Gezerek	49	5	10,2
Dergi	49	3	6,1
Okul	49	2	4,1
Belgesel	49	1	2,0

Tablo 64 incelendiğinde Ayvıcık Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap (f=25), internet (f=17), film (f=10), tv (f=7), gezerek (f=5), dergi (f=3), okul (f=2), belgesel (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 65

Ayvıcık Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Görsel Hafıza	49	12	24,5
Ayrıntılı Bilgi	49	11	22,4
Ulaşabildiğim İçin	49	7	14,3
Kolay Kullanım	49	2	4,1

Tablo 65 incelendiğinde Ayvıcık Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; görsel hafıza (f=12), ayrıntılı bilgi (f=11), ulaşabildiğim için (f=7), kolay kullanım (f=2) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 66

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	125	68	54,4
Film	125	38	30,4
İnternet	125	33	26,4

TV	125	27	21,6
Gezerek	125	14	11,2
Belgesel	125	10	8,0
Okul	125	5	4,0
Dergi	125	3	2,4

Tablo 66 incelendiğinde Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap (f=68), film (f=38), internet (f=33), tv (f=27), gezerek (f=14), belgesel (f=10), okul (f=5), dergi (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 67

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Ayrıntılı Bilgi	125	19	15,2
Doğru ve Güvenilir Bilgi	125	18	14,4
Görsel Hafıza	125	15	12,0
Ulaşabildiğim İçin	125	7	5,6
Kolay Kullanım	125	3	2,4

Tablo 67 incelendiğinde Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; ayrıntılı bilgi (f=19), doğru ve güvenilir bilgi (f=18), görsel hafıza(f=15), ulaşabildiğim için (f=7), kolay kullanım (f=3), şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 68

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	68	39	57,4
Film	68	18	26,5
İnternet	68	17	25,0
TV	68	10	14,7
Belgesel	68	6	8,8
Gezerek	68	6	8,8
Okul	68	3	4,4
Dergi	68	2	2,9

Tablo 68 incelendiğinde Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap (f=39), film (f=18), internet (f=17), tv (f=10), belgesel (f=6), gezerek (f=6), okul (f=3), dergi (f=2) şeklinde ifade etmektedirler

Tablo 69

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Ulaşabildiğim İçin	68	15	22,1
Ayrıntılı Bilgi	68	14	20,6
Görsel Hafıza	68	8	11,8
Kolay Kullanım	68	3	4,4

Tablo 69 incelendiğinde Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; ulaşabildiğim

için (f=15), ayrıntılı bilgi (f=14), görsel hafıza (f=8), kolay kullanım (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 70

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	50	28	56,0
İnternet	50	17	34,0
TV	50	12	24,0
Film	50	11	22,0
Gezerek	50	5	10,0
Belgesel	50	3	6,0
Okul	50	3	6,0

Tablo 70 incelendiğinde Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap(f=28), internet (f=17) tv (f=12), film (f=11), gezerek (f=5), belgesel (f=3), okul (f=3) şeklinde ifade etmektedirler

Tablo 71

Siyasal Bilgiler Fakültesi 'nde Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Görsel Hafıza	50	10	20,0
Doğru ve Güvenilir Bilgi	50	6	12,0
Ulaşabildiğim İçin	50	3	6,0
Ayrıntılı Bilgi	50	3	6,0

Tablo 71 incelendiğinde Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; görsel hafıza(f=10), doğru ve güvenilir bilgi (f=6), ulaşabildiğim için (f=3), ayrıntılı bilgi (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 72

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	25	16	64,0
Film	25	6	24,0
İnternet	25	5	20,0
TV	25	5	20,0
Belgesel	25	1	4,0

Tablo 72 incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap (f=16), film (f=6), internet (f=5), tv (f=5), belgesel (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 73

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Ulaşabildiğim İçin	25	3	12,0
Ayrıntılı Bilgi	25	3	12,0
Görsel Hafıza	25	2	8,0
Kolay Kullanım	25	1	4,0

Tablo 73 incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; ulaşabildiğim için (f=3), ayrıntılı bilgi (f=3), görsel hafıza(f=2), kolay kullanım (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 74

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Tercih Ettikleri Kaynaklar

	n	f	%
Kitap	317	176	55,5
İnternet	317	89	28,1
Film	317	83	26,3
TV	317	61	19,2
Gezerek	317	30	9,5
Belgesel	317	21	6,6
Okul	317	13	4,1
Dergi	317	8	2,5

Tablo 74 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynakları; kitap (f=176), internet (f=89), film (f=83), tv (f=61), gezerek (f=30), belgesel (f=21), okul (f=13), dergi (f=8) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 12. Araştırmaya katılan öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için tercih ettikleri kaynaklar

Şekil 12 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrendikleri yerleri “kitap” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 75

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Çanakkale Zaferi İle İlgili Merak Ettiklerini Öğrenmek İçin Kullandıkları Kaynakları Tercih Etme Sebepleri

	n	f	%
Ayrıntılı Bilgi	317	50	15,8
Görsel Hafıza	317	47	14,8
Ulaşabildiğim İçin	317	35	11,0
Doğru ve Güvenilir Bilgi	317	24	7,6
Kolay Kullanım	317	9	2,8

Tablo 75 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrenciler Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları tercih etme sebeplerini; ayrıntılı bilgi (f=50), görsel hafıza (f=47), ulaşabildiğim için (f=35), doğru ve güvenilir bilgi (f=24), kolay kullanım (f=9) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 13. Araştırmaya katılan öğrencilerin Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrenmek için kullandıkları kaynakları tercih etme sebepleri

Şekil 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrenciler Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettikleri bilgileri öğrenirken tercih ettikleri kaynakları en fazla ayrıntılı bilgi edinebilecekleri kaynaklar olması sebebi ile tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Sonrasında öğrenciler görsel hafıza ile doğru ve ulaşılabilirlik açısından kaynakları tercih etme sebeplerini sıralamışlardır.

Tablo 76

Ayvacık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Geziler Sayesinde	49	25	51,0
Tiyatro	49	8	16,3
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	49	8	16,3
Kaliteli Bir Film	49	5	10,2
Teknoloji	49	4	8,2
Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	49	2	4,1

Tablo 76 incelendiğinde Ayvacık Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri; geziler sayesinde (f=25), tiyatro (f=8), okullarda bu konu üzerinde daha detaylı eğitim verilmesi ile (f=8), kaliteli bir film (f=5), teknoloji (f=4), küçük yaşlarda eğitim verilmesi ile (f=2) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 77

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Geziler Sayesinde	125	37	29,6
Tiyatro	125	36	28,8
Kaliteli Bir Film	125	28	22,4
Teknoloji	125	11	8,8

Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	125	7	5,6
TV Programları İle	125	5	4,0
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	125	6	4,8

Tablo 77 incelendiğinde Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri (f=) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 78

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Geziler Sayesinde	68	27	39,7
Kaliteli Bir Film	68	18	26,5
Tiyatro	68	12	17,6
Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	68	9	13,2
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	68	8	11,8
Teknoloji	68	4	5,9
TV Programları İle	68	3	4,4

Tablo 78 incelendiğinde Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri; geziler sayesinde (f=27), kaliteli bir film (f=18), tiyatro (f=12), küçük yaşlarda eğitim verilmesi ile (f=9), okullarda bu konu üzerinde daha detaylı eğitim verilmesi ile (f=8), teknoloji (f=4), tv programları ile (f=3) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 79

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Geziler Sayesinde	50	15	30,0
Kaliteli Bir Film	50	10	20,0
Tiyatro	50	8	16,0
Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	50	7	14,0
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	50	5	10,0
Teknoloji	50	2	4,0

Tablo 79 incelendiğinde Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri; geziler sayesinde (f=15), kaliteli bir film (f=10), tiyatro (f=8), küçük yaşlarda eğitim verilmesi ile (f=7), okullarda bu konu üzerinde daha detaylı eğitim verilmesi ile (f=5), teknoloji (f=2) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 80

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Kaliteli Bir Film	25	8	32,0
Tiyatro	25	7	28,0
Geziler Sayesinde	25	6	24,0
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	25	3	12,0
Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	25	2	8,0
TV Programları İle	25	1	4,0

Tablo 80 incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri; kaliteli bir film (f=8), tiyatro (f=7), geziler sayesinde (f=6), okullarda bu konu üzerinde daha detaylı eğitim verilmesi ile (f=3), küçük yaşlarda eğitim verilmesi ile (f=2), tv programları ile (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 81

Araştırmaya Katılan Öğrenciler İçin Çanakkale Zaferi'nin Tarihi Olarak Daha İyi Anlatılması ve Çanakkale Bilincinin Gençlerde Oluşabilmesi Adına Yapılabilecekler

	n	f	%
Geziler Sayesinde	317	110	34,7
Kaliteli Bir Film	317	69	21,8
Tiyatro	317	71	22,4
Okullarda Bu Konu Üzerinde Daha Detaylı Eğitim Verilmesi İle	317	30	9,5
Küçük Yaşlarda Eğitim Verilmesi İle	317	27	8,5
Teknoloji	317	21	6,6
TV Programları İle	317	9	2,8

Tablo 81 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrenciler Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekleri geziler sayesinde (f=110), kaliteli bir film (f=69), tiyatro (f=71), okullarda bu konu üzerinde daha detaylı eğitim verilmesi ile (f=30), küçük yaşlarda eğitim verilmesi ile (f=27), teknoloji (f=21), tv programları ile (f=9) şeklinde ifade etmektedirler.

Şekil 14. Araştırmaya katılan öğrenciler için Çanakkale Zaferi'nin tarihi olarak daha iyi anlatılması ve Çanakkale bilincinin gençlerde oluşabilmesi adına yapılabilecekler

Şekil 14 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencileri kendilerine yöneltilen “Çanakkale Zaferi ile ilgili ne yapılırsa hem Çanakkale Zaferi tarihi olarak daha iyi anlatılmış olur hem de Çanakkale bilinci gençliğe aşılanmış olur?” sorusu karşısında 8 farklı yanıt vermektedir. Verilen cevaplar içerisinde; geziler ve kaliteli bir film sayesinde diyen öğrencilerin oranın fazla olduğu dikkat çekmektedir. Özellikle geziler sayesinde daha iyi bir anlatım yapılabileceği ve Çanakkale bilincinin gençlere ulaşabileceği düşüncesinin ön plana çıktığı şekil incelendiğinde görülmektedir.

Tablo 82

Ayvacak Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Yeniden Doğuş	49	6	12,2
Güneş	49	5	10,2
Umut	49	2	4,1

Kurtuluş	49	1	2,0
Sabrın Sonunda Gelen Mutluluk	49	1	2,0
Destan	49	1	2,0
Hızır Gibidir	49	1	2,0

Tablo 82 incelendiğinde araştırmaya katılan Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'ni metaforik bir öge olarak; yeniden doğuş (f=6), güneş (f=5), umut (f=2), kurtuluş(f=1), sabrın sonunda gelen mutluluk (f=1), destan (f=1), Hızır gibidir (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 83

Ezine Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Güneş	125	8	6,4
Karanlığı Aydınlatan Lamba	125	7	5,6
Yeniden Doğuş	125	5	4,0
Bayrak Gibidir	125	3	2,4
Son Nefes	125	3	2,4
Destan	125	3	2,4
Kurtuluş	125	2	1,6
Ölüm Döşesindeki Hastanın İyileşmesi	125	2	1,6
Özgürlük ve Bağımsızlığı Simgeleyen Kuş	125	2	1,6
Çanakkale Geçilmez	125	1	,8
Yeni Bir Gün	125	1	,8
Hazine Gibidir	125	1	,8
Umut	125	1	,8
Türkiye Cumhuriyeti'nin Dönüm noktası	125	1	,8
Demir	125	1	,8
Hayat	125	1	,8
Mucizenin Gerçekleşmesi	125	1	,8
Sabrın Sonunda Gelen Mutluluk	125	1	,8
Sönmeyen Ateş	125	1	,8

Beyaz Bir Gül Gibidir Ama Beyaz Gülün Gölgesi Siyahtır	125	1	,8
---	-----	---	----

Tablo 83 incelendiğinde araştırmaya katılan Ezine Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'ni metaforik bir öge olarak; güneş (f=8), karanlığı aydınlatan lamba (f=7), yeniden doğuş (f=5), bayrak gibidir (f=3), son nefes (f=3), destan (f=3), kurtuluş (f=2), ölüm döşeğindeki hastanın iyileşmesi (f=2), özgürlük ve bağımsızlığı simgeleyen kuş (f=2), Çanakkale geçilmez (f=1), yeni bir gün (f=1), hazine gibidir (f=1), umut (f=1), Türkiye Cumhuriyeti'nin dönüm noktası (f=1), demir (f=1), hayat (f=1), mucizenin gerçekleşmesi (f=1), sabrın sonunda gelen mutluluk (f=1), sönmeyen ateş (f=1), beyaz bir gül gibidir ama beyaz gülün gölgesi siyahtır (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 84

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Güneş	68	8	11,8
Yeniden Doğuş	68	7	10,3
Mucizenin Gerçekleşmesi	68	3	4,4
Kurtuluş	68	2	2,9
Ölüm Döşeğindeki Hastanın İyileşmesi	68	2	2,9
İnanç	68	2	2,9
Destan	68	1	1,5
Doğum	68	1	1,5
Rüya	68	1	1,5
Anka Kuşu	68	1	1,5
İman	68	1	1,5

Tablo 84 incelendiğinde araştırmaya katılan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'ni metaforik bir öge olarak; güneş (f=8),

yeniden doğuş (f=7), mucizenin gerçekleşmesi (f=3), kurtuluş (f=2), ölüm döşeğindeki hastanın iyileşmesi (f=2), inanç (f=2), destan (f=1), doğum (f=1), rüya (f=1), Anka kuşu (f=1), iman (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 85

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Yeniden Doğuş	50	6	12,0
Güneş	50	3	6,0
Mucizenin Gerçekleşmesi	50	3	6,0
Destan	50	3	6,0
Kurtuluş	50	1	2,0
Bayrak Gibidir	50	1	2,0
Hayat	50	1	2,0
Ölüm Döşeğindeki Hastanın İyileşmesi	50	1	2,0

Tablo 85 incelendiğinde araştırmaya katılan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'ni metaforik bir öge olarak; yeniden doğuş destan (f=6), güneş destan (f=3), mucizenin gerçekleşmesi destan (f=3), destan (f=3), kurtuluş (f=1), bayrak gibidir (f=1), hayat (f=1), ölüm döşeğindeki hastanın iyileşmesi (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 86

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Özgürlük ve Bağımsızlığı Simgeleyen Kuş	25	4	16,0
Destan	25	3	12,0
Kurtuluş	25	2	8,0
Türkiye Cumhuriyeti'nin Dönüm noktası	25	1	4,0
Yeniden Doğuş	25	1	4,0

Tablo 86 incelendiğinde araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri Çanakkale Zaferi'ni metaforik bir öge olarak; özgürlük ve bağımsızlığı simgeleyen kuş (f=4), destan (f=3), kurtuluş (f=2), Türkiye Cumhuriyeti'nin dönüm noktası (f=1), yeniden doğuş (f=1) şeklinde ifade etmektedirler.

Tablo 87

Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerine Göre Metaforik Bir Öge Olarak Çanakkale Zaferi

	n	f	%
Yeniden Doğuş	317	25	7,9
Güneş	317	24	7,6
Destan	317	11	3,5
Kurtuluş	317	8	2,5
Özgürlük ve Bağımsızlığı Simgeleyen Kuş	317	6	1,9
Ölüm Döşesindeki Hastanın İyileşmesi	317	5	1,6
Bayrak Gibidir	317	4	1,3
Umut	317	3	,9
Son Nefes	317	3	,9
Türkiye Cumhuriyeti'nin Dönüm noktası	317	2	,6
Hayat	317	2	,6
Mucizenin Gerçekleşmesi	317	2	,6
Sabrın Sonunda Gelen Mutluluk	317	2	,6
Karanlığı Aydınlatan Lamba	317	2	,6
İnanç	317	2	,6
Çanakkale Geçilmez	317	1	,3
Yeni Bir Gün	317	1	,3
Hazine Gibidir	317	1	,3
Demir	317	1	,3
Sönmeyen Ateş	317	1	,3
Beyaz Bir Gül Gibidir Ama Beyaz Gülün Gölgesi Siyahtır	317	1	,3
Hızır Gibidir	317	1	,3

Şekil 15 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin kendilerine yöneltilen “Çanakkale Zaferini metaforik bir öge ile açıklayınız?” sorusuna 27 farklı cevap verdiklerini görülmektedir. Verilen cevaplar içerisinde; yeniden doğuş, güneş, destan, kurtuluş ifadelerinin ön plana çıkmaktadır. Şekil 12 incelendiğinde öğrenciler tarafından verilen cevaplar içerisinde en fazla “yeniden doğuş” ifadesi kullanılmıştır.

Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Ezine Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, Çanakkale Zaferi'ne ilişkin görüşlerine bağlı bulgulara ve Çanakkale Zaferi'ne yönelik diğer araştırmaların bulgu ve sonuçları tartışılacaktır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada katılımcılar “Soru 1 Çanakkale Zaferi sizin için ne ifade etmektedir? Lütfen açıklayınız” sorusuna cevap olarak 46 farklı kavram kullanmışlardır. Verilen cevaplar içerisinde zafer, kurtuluş ve gurur kelimeleri en fazla kullanılan kavramlar olmuştur. Verilen tüm cevaplara baktığımızda öğrencilerin büyük çoğunluğu soruyu “zafer” kavramı ile açıklamıştır. (E40) Lütfen açıklayınız kısmında *“Çanakkale Zaferi bir ülkenin, bir ulusun özgürlük için mücadele verdiği bütünlük, içtenlik ve cesaret örnekleri ile dolu olan bir savaştır. Belki de şu an bulunduğumuz ülkenin bu kadar iyi ve güzel durumda olması bu zafere bağlıdır”* şeklinde açıklama yaparken (S11) *“Yeni bir devri, yeni bir düzeni, Türk insanın imanının tüm silah ve güçten üstün olduğunu dünyaya gösterdiği ve bu coğrafyada her zaman yılmadan, boyun eğmeden güç sahibi olduğunu göstermekle birlikte yeni nesillerin devletine, bayrağına, ulusuna sahip çıkacağını ifade eder”* şeklinde açıklamıştır. Katılımcıların yapmış oldukları açıklamalar Çanakkale Zaferi ile sonrasında yaşanan gelişmelerin, milli mücadele döneminin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu arasında bağlantı kurduklarını göstermektedir. Özellikle verilen mücadele sonucunda zafere ulaşılmasında manevi duyguların önemi katılımcılar tarafında sıklıkla vurgulanmıştır.

Konuya dair daha önce yapılan çalışmalara bakıldığında, Sınmaz (2015), yapmış olduğu çalışmasında Çanakkale Zaferi'nin Birinci Dünya Savaşı'nın seyrini değiştirirken Milli Mücadele'de sırasında da Türk milletine ilham kaynağı olduğunu belirtmiştir.

Özüçetin ve Dağıstan (2014) yapmış oldukları çalışmada Türk topraklarında yaşanan Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği cephelerden biri olan Çanakkale Cephesi'nde; "hasta adam" denilen Osmanlı'nın gösterdiği başarının, Türk milletinin psikolojisini şekillendirdiğini ve vatan şuuru oluşturarak daha sonra tespit edilecek olan Misak-ı Milli'nin kapısını araladığını belirtmiştir.

Semiz (2003) yapmış olduğu çalışmasında Çanakkale Deniz Zaferi ile ilgili olarak Birinci Dünya Savaşı'nın sonucunu değiştirmedeğini fakat buna rağmen 18 Mart Zaferi'nin bıraktığı önemli izler olduğunu vurgulamıştır. Zafer kazanılmamış olsaydı Boğazlar ve İstanbul'un ele geçirileceğini, Boğazların sahip olduğu jeopolitik ve stratejik önemin dünya statükosunu etkileyeceğine ve bölgenin emperyalist güçlerin mücadele arenası haline geleceğine dikkat çekerken 18 Mart Zaferi'nin dünya dengelerinin bozulmaması açısından da önem taşıdığına altını çizmiştir.

Sezen (2010) araştırmasında üniversite öğrencilerinin Çanakkale Savaşları konusunda çoğunlukla ilgili olduklarını ve konuya dair verilen cevapların genel olarak birbiriyle tutarlı olduğunu belirtiyor. Araştırmada savaşın askeri teknik yönüyle birlikte manevi ya da psikolojik boyutunun öğrencilerin algıları ve yorumlarında görüldüğü belirtilmektedir. Savaşta milli-manevi duyguların rolüyle ilgili algıların konuyla ilgili genel tarihsel perspektif ve söylemlerle tutarlılık gösterdiği, öğrencilerin şehitlik ve şehitlerle ilgili algı ve yorumlama biçimlerinin kültürümüzün önemsenen değeriyle benzerlik gösterdiği, alan ziyaretlerinin etki boyutunun da Çanakkale Savaşları'nın ne ifade ettiğiyle ilgili algılamayla tutarlılık gösterdiği belirtilmektedir.

Katılımcılar Soru 2 "Çanakkale Zaferi kahramanlarından hangilerini biliyorsunuz ve bu kahramanları nerden öğrendiniz?" sorusuna Seyit Onbaşı, Mustafa Kemal Atatürk, Yahya Çavuş, Mehmet Çavuş, Kazım Karabekir, Halime Çavuş, Nene Hatun, İsmet İnönü, Enver Paşa, Cevat Paşa, Kınalı Hasan isimlerini vermişlerdir. Bazı katılımcılar ağırlıklı olarak belirtilen

isimlerin haricinde isimler vermişlerdir. Sadece bir katılımcı tarafından verilen bu isimler özel cevap olarak belirtilmiştir. Katılımcılardan (S6) “*Seyit Onbaşı. Gezilerde öğrendim ve kitaplarda okudum*” yanıtını verirken (S60) “*Mustafa Kemal Atatürk (anne ve babamdan), Enver Paşa (kitaplardan), Seyit Onbaşı (çizgi filmlerden)*” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin Çanakkale Zaferi kahramanları olarak verdiği isimler arasında en fazla Seyit Onbaşı ismini görmekteyiz. 18 Mart Deniz Muharebesi’nde ön plana çıkan Seyit Onbaşı’dan sonra katılımcılar Çanakkale Savaşı’nın Kara Muharebelerinde ön plana çıkan Mustafa Kemal Atatürk’ü belirtmişlerdir.

Çanakkale Cephesinde yapmış oldukları mücadeleler ve askeri başarıları ile ön plana çıkan isimlere bakıldığında, Ünalp (2015) Çanakkale Savaşları ile ilgili çalışmasında Mustafa Kemal Atatürk’ün 19’uncu Tümen Komutanı Yarbay Mustafa Kemal, Anafartalar Grup Komutanı Albay Mustafa Kemal olarak tarih sahnesinde parladığı yer olduğunu vurguluyor.

Özhan (2018) çalışmasında, 1871 İstanbul’da dünyaya gelen 1894 yılında Harp Akademisi’ni birincilikle, Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle tamamlayan bulunduğu önemli görevler sonrasında 10 Ağustos 1914’te Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığına atanan Cevat Paşa (Çobanlı) ‘nın göreve başlar başlamaz Boğaz tahkimatının güçlendirilmesi için çalıştığını, 3 Kasım 1914’te Çanakkale Boğazı’nın İtilaf Devletleri donanması tarafından bombalanması ile başlayan Çanakkale Savaşları’nın deniz ve kara muharebelerine katıldığını anlatıyor. Araştırmada Cevat Paşa’nın 18 Mart Çanakkale Boğaz Zaferi’nin kazanılmasında önemli rol üslendiğinden, deniz savaşlarının ardından, 9 Ekim 1915’te 14’üncü Kolordu Komutanlığına atanarak kara savaşlarında da görev yaptığından sonrasında da Güney Grup Komutanı olarak, Müttefikler Çanakkale’yi tahliye edinceye kadar görevine devam ettiği belirtiliyor.

Baş (2015) çalışmasında Birinci Dünya Savaşı yıllarında vatanın bağımsızlığı müttefik güçlerin emellerine karşı 18 Mart 1915 öne çıkan önemli olan isimlerden biri olan Cevat (Çobanlı) Paşa’nın, almış olduğu askeri eğitimle beraber, yetişmiş olduğu Anadolu kültürüne

ve Anadolu'nun tarihsel kimliğine sahip birisi olma özelliğini sarayda Yaver olarak başladığı göreve, cephelerde komutan olarak devam ettiğini Milli Mücadele yıllarından sonra açılan TBMM'de kısa dönem milletvekilliği dışında emekli olana kadar askeri görevini bırakmadığını vurguluyor.

Öğrencilerin Çanakkale Savaşı kahramanları arasında belirttiği Halime Çavuş Çanakkale Cephesinde değil savaş sonrası milli mücadele döneminde ön plana çıkmaktadır. Çavdar (2015), Kastamonulu Halime Çavuş'un (Kocabıyık) henüz 12-14 yaşlarındayken Millî Mücadele'ye katıldığını, saçlarını kazıtarak, erkek gibi kıyafetler giyerek askerlerin arasına karışıp uzun süre Halim Çavuş olarak bilindiğini, kadın olduğunu söylemeden cephelerde savaştığını, bir bacağı bu mücadelede düşman bombardımanı sonucu sakatlanmış olduğunu belirtiyor.

Araştırmada katılımcıların bazıları Çanakkale Cephesi'nde mücadele eden ve yapmış oldukları görevlerde ön plana çıkan isimleri bilmekte, doğru cevaplar vermekteler. Fakat bazı katılımcıların vermiş oldukları cevaplarda Çanakkale Cephesi dışında farklı cephelerde veya Millî Mücadele süresince yapmış oldukları mücadeleler ile ön plana çıkmış kişileri Çanakkale Cephesi kahramanları olarak belirterek yanlış cevaplar verdiklerini görmekteyiz. Katılımcılara aynı sorunun ikinci kısmında bildikleri isimleri öğrendikleri yerler sorulmuştur. Nitekim bir katılımcı (E51) bu kısımda *“Seyit Onbaşı'yı biliyorum. İlkokula gittiğim zamanlarda 23 Nisan programında bir hocamız ile düzenleyip sunduğumuz bir gösteri de Çanakkale Zaferi'ni anlatmıştık. İlk olarak Seyit Onbaşı'yı orada öğrenmiştim”* şeklinde cevap vermiştir. Okullarda küçük yaşlarda yapılan etkinliklerin öğrencilerin algılarını ve bilgilerini doğrudan etkilediğini ve kalıcı izler bıraktığını görmekteyiz.

Araştırmada katılımcılara yöneltilen Soru 3 *“Ortaöğretimde yeteri kadar Çanakkale Zaferi ile ilgili bilgilendirildiniz mi?”* sorusuna katılımcıların çoğu evet yanıtını vermiştir. Sorunun lütfen açıklayınız kısmında katılımcılar ortaöğretimde öğrendikleri bilgilerin

genellikle dersler yolu ile olduğunu söylemişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu derslerde Çanakkale Zaferi konusunda yeteri kadar bilgilendirildiklerini düşünmektedir. Çanakkale Zaferi konusunda "dersler" cevabından sonra en fazla "geziler yolu ile" sahip oldukları bilgileri edindiğini belirten öğrenciler olduğunu görmekteyiz.

Atay ve Yeşildağ (2010) yapmış oldukları çalışmada; Milyonlarca kişinin farklı sebeplerle ziyaret ettikleri savaş alanlarında genelde manevi ve milli duyguların ön plana çıktığını, ülkelerdeki milli bilinci güçlendiren savaş alanlarında düzenlenen anma törenleri ile savaş alanları turizmini teşvik ettiği vurgulanmaktadır.

Tunçoku (2010) çalışmasında, önemli olanın savaşların ilk gününden son gününe kadar bütün olarak değerlendirilmesinin gerektiğinin altını çizmekte.; Seddülbahir'ıyla, 18 Mart'ıyla, Seyit Onbaşı'sıyla, Yahya Çavuş'uyla, 57. Alay'ıyla, Kanlısirt'ıyla, Conkbayırı ve Anafartalar'ıyla zaferin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini, bunların bir ya da birkaçını ayırıp diğerleriyle kıyas ederek ön plana çıkartmanın, Çanakkale 1915'in ruhuna, onu yaratan asker ve komutanlara yapılan bir haksızlık ve yanlış alacağını vurgulamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilere Gelibolu Yarımadası'nı ziyaret edip etmedikleri sorulduğunda öğrencilerin çoğunluğu "evet ziyaret ettim" yanıtını vermekte. Fakat ziyaret etmeyen öğrencilerin sayısı da bir hayli fazla. Yarımadayı ziyaret etmeyen öğrencilerin üç farklı sebeple ile bu durumu açıkladıkları görülmekte. "Fırsat olmadı, vakitsizlik, maddiyat" gerekçeleri ile öğrenciler gitmemelerini açıklamaktadırlar. Ziyaret eden öğrencilerin çoğunun bu ziyareti "14-18" yaşları arasın gerçekleştirdiklerini belirtmektedirler.

Sınmaz (2015), çalışmasında Çanakkale Zaferi'ne ilginin giderek artmasında ve savaşta şehit olan askerler için 1916'dan itibaren anma törenleri düzenlendiğine değinmiştir. Çanakkale Savaşları'nı anma ve zaferi kutlama etkinliklerinin zaferin Türk toplumunun hafızasında bıraktığı etkinin giderek güçlenmesine sebep olduğuna yer verilirken, bu süreçte tarih bilincinin oluşturulması, milli birlik ve beraberliğin sağlanması noktasında Çanakkale Savaşları'na büyük

bir önem atfedildiği, Çanakkale Zaferi'nin ulusal kimliğin güçlendirilmesinde ve kahramanlık duygusunun pekiştirilmesinde giderek bir sembol haline geldiği yapılan çalışmada vurgulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere Gelibolu Yarımadasını ilk kez ziyaret ettiklerinde ne hissettikleri sorulmuştur. Yarımada'yı ziyaret eden öğrencilerin büyük çoğunluğu ziyaret ettiklerinde ne hissettikleri sorusunu “duygusallaştım” diyerek açıklamışlardır. Katılımcılardan (S26) *“Tüylerim diken diken oldu. Farklı bir manevi duygu hissettim. Bu vatan için dökülen onlarca kanı, şehidi ve kolay kazanılmadığını ayrıca bu vatani korumak için elimizden geleni yapmamız gerektiğini düşündüm”* şeklinde düşüncelerini ifade etmektedir. Katılımcılardan Gelibolu Yarımadası'nı ziyaret edenler savaş sırasında yaşananları düşündüklerini vurgularken, günümüz şartları ile bağlantı kurmuşlardır. Milli bilinç ve duyarlılık açısından gerçekleştirilen ziyaretlerin önemi görülmektedir. Ayrıca yerinde görerek öğrenme öğrenciler açısından daha kalıcı bilgilerin oluşmasını sağlamaktadır.

İlgar (2015) çalışmasında insanlar üzerinde derin izler bırakan savaş alanlarının milyonlarca kişi tarafından ziyaret edildiğinin, kimi zaman bir halkın özgürlük, bağımsızlık meselesi olan savaşların bazen de sömürgeciliğe karşı bir direniş olduğunun altını çiziyor. Anadolu insanının sömürgeciliğe karşı bir savunma savaşı olarak ifade ettiği Çanakkale Savaşı'nın yaşandığı alanı da günümüzde mabetleşen bir mekân olarak tanımlamaktadır. Bölgeye yılın belirli dönemlerinde ülkemizin her bölgesinden düzenlenen turlarla söz konusu alanın ziyaret edildiği vurgulanmakta. Ayrıca bu mekânları yalnızca bir tarihî alan veya olayın yaşandığı yer olarak değil, aynı zamanda önemli bir turizm potansiyeline de sahip bir alan olarak düşünmek gerektiğinin de altını çizmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Gelibolu Yarımadasını ziyaret etmeden önce ve sonrasında fikirlerindeki değişimi çoğunlukla “hayır herhangi bir değişim olmadı” şeklinde ifade etmişlerdir.

Yaşar ve Şeremet, yapmış oldukları çalışmada Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkını ziyaret eden ziyaretçilerinin hem Milli Park bilinci hem de duyarlılık açısından önemli eksikliklerinin olduğunu tespit ettiklerini vurgulamışlardır. Yapılan çalışma eğitim seviyesi dikkate alınarak oluşturulan ziyaretçi gruplarının arasında gerçekleştirilmiştir. Fakat çalışma sonucunda, yüksek eğitilmiş kişilerin (lisans, lisansüstü) bile, Milli Park eğitimi bakımından gerekli bilinç, tutum ve davranışa sahip olmadıklarının tespit edildiği vurgulanmaktadır.

Öğrencilere Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettikleri bilgileri hangi kaynaklardan öğrenmeyi tercih ettikleri sorulduğunda araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerini öğrendikleri yerleri “kitap” olarak ifade ettikleri görülmektedir. Tercih edilen kaynakların seçilme sebebi olarak en fazla ayrıntılı bilgi edinebilecekleri kaynaklar olması sebebi ile tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Sonrasında öğrenciler görsel hafıza ile doğru ve ulaşılabilirlik açısından kaynakları tercih etme sebeplerini sıralamışlardır. (S28) *Kitaplardan öğrendim. Çünkü sağlam kaynakların kitaplar olduğunu düşünüyorum. Tabi doğru yazar ve doğru kitapevinden basılan kitap olması önemli* şeklinde cevap vermiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri kendilerine yöneltilen “*Çanakkale Zaferi ile ilgili ne yapılırsa hem Çanakkale Zaferi tarihi olarak daha iyi anlatılmış olur hem de Çanakkale bilinci gençliğe aşılabilir olur?*” sorusu karşısında sekiz farklı yanıt vermektedir. Verilen cevaplar içerisinde; geziler ve kaliteli bir film sayesinde diyen öğrencilerin oranın fazla olduğu dikkat çekmektedir. Özellikle geziler sayesinde daha iyi bir anlatım yapılabileceği ve Çanakkale bilincinin gençlere ulaşabileceği düşüncesinin ön plana çıktığı görülmektedir. Katılımcılar (S63) *“Her yaş grubunun ilgisini daha çok çektiği için sinema- televizyon yolu ile daha iyi ve verimli şekilde Çanakkale Zaferi aşılabilir olur”* yanıtını verirken (S59) *“Turlar düzenlenmeli, dersler daha çok video yolu ile anlatılmalı, ilköğrencilerine Çanakkale Zaferi ile ilgili tiyatrolar oynatılmalı”* şekline cevap vermiştir.

Şengül (2014) araştırmasında, harp edebiyatı, yaşanan savaşın yıkıcı yüzünü gelecek nesillere aktarması; savaş zamanı verilen mücadeleden yola çıkarak gelecek bilinci oluşturmaya açısından önemlidir derken harp edebiyatı metinlerinin genel karakterinde gelecek bilinci oluşturma çabası olduğundan bu eserlerin estetik doku bakımından daha zayıf kaldığının altını çizer.

Soru 9 da araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden Çanakkale Zaferini metaforik bir öge ile açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerden (S68) *“Çanakkale Zaferi kurumaya yüz tutmuş bir çiçeğin tekrar dirilmesi ve canlanmasıdır. Çünkü zorluk ve yoksullukla kazanılan bir zafer bu şekilde açıklanabilir”* demiştir. Katılımcıların açıklamalarında yeniden doğuş, güneş, destan, kurtuluş ifadeleri ön plana çıkmaktadır. Öğrenciler Çanakkale Zaferini metaforik bir öge olarak açıkladıklarında en fazla “yeniden doğuş” ifadesi kullanılmışlardır. Görülüyor ki öğrencilerin çoğunluğunun zihninde zafer güç şartlar altında yeni bir başlangıcı ifade etmektedir.

Dogan (2015) yapmış oldu çalışmada; Öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini sağlamak için tarih konularında ve de birçok konuda metaforların bir araç olarak kullanılabileninden bahsetmiştir. Metaforları kullanarak öğrencilere farklı bakış açıları kazandırabileceği ve bu sayede verimli bir öğrenme gerçekleşeceği vurgulanmaktadır. Ders kitaplarında Çanakkale Savaşlarına yönelik somutlaştırmayı ve bununla birlikte anlamlandırmayı kolaylaştırmak için metafor içeren ifadelerin yer aldığı örneklere yer verilebileceği önerisinde bulunulmuştur.

Öneriler

Üniversite birinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılan araştırma sonucunda Çanakkale Zaferi'ne yönelik öğrenci algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin savaşa dair algılarında konuya ilişkin bilgilerinin yönlendirici olduğu görülmektedir. Öğrenciler daha önceden sahip oldukları bilgiler veya tarihe yönelik öğrendikleri farklı bilgileri genelleme yaparak kullanmaktadır. Öğrencilerin görsel olarak edindikleri bilgileri daha fazla kullandıklarını

görmekteyiz. Geziler ile bölgenin tanıtılmasının daha kalıcı olacağını altı katılımcılar tarafından çizilmektedir. Fakat buna rağmen katılımcıların büyük çoğunluğu bölgenin ziyaret edilmesi veya savaşa dair bilgi edinilmesi noktasında kurumların çalışma yapması gerektiğini vurguluyor. Katılımcıların bireysel olarak kendilerinin konuya ilişkin yoğun çabasının olmadığı görülmektedir.

Derslerde öğretilen bilgiler haricinde öğrencilerin büyük çoğunluğu bu konuda araştırma yapma gereği duymuyor. Ülkemizin geneline hitap eden ortak tarihimiz olan Çanakkale Savaşları konusunda gerek görsel gerek teknik materyaller yoğun şekilde kullanılarak toplumdaki bireylerin dikkati çekilmelidir. Toplumun genelinde oluşturulan bilinç konuya dair ilginin artmasına sebep olacaktır.

Son dönemlerde Gelibolu Yarımadası'na olan ilginin artması yapılan çalışmaların neticesinde ortaya çıkmaktadır. Özellikle Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı tarafından alanda yapılan çalışmalar, hazırlanan görsel materyaller ve medyanın da bu alanda kullanılması toplumun dikkatini bu yöne çevirmektedir.

Sistemli bir şekilde Çanakkale Savaşları konusunda toplumun her kesimine ulaşılması ortak tarihimizin daha doğru, daha kalıcı ve etkili bir biçimde tüm bireylere ulaşmasını sağlayacaktır. Kazanılan böylesine büyük bir zaferi ve bu zaferi bizlere sağlayan Çanakkale Savaşları'nın tüm kahramanlarını doğru anlamak ve anlatmak ülkemizin geleceği noktasında önemli bir görevdir.

Kaynakça

- Akar, H. (2016). Durum çalışması. Ahmet Saban ve Ali Ersoy (Ed.). Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri (ss. 111-150). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akça, B. (2008). Çanakkale Savaşlarında Anzaklar. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi IV.* (ss. 1955- 1964). İstanbul: Değişim Yayınları.
- Akyüz, Yahya. (2014). *Türk eğitim tarihi M.Ö. – M.S. 2014.* Ankara: Pegem Akademi.
- Arkın, R.G. (1953). *Öğretmen ansiklopedisi ve pedagoji sözlüğü*, İstanbul: Bir Yayınevi.
- Armaoğlu, H. F. (1964). *Siyasi tarih: 1789-1960.* Ankara: Sevinç Matbaası.
- Armaoğlu, H. F. (1964). *Siyasi tarih: 1789-1919.* Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Artuç, İ. (2004). *1915 Çanakkale savaşı.* İstanbul: Kastaş Yayınevi
- Atabay, M., Erat, M., ve Çobanoğlu, H., (2009). *Çanakkale şehitlikleri.* İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Atabey, F. (2009). Çanakkale muharebeleri süresince Marmara’da deniz nakliyatı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 73, 181-207.
- Atay, L. ve Yeşildağ, B. (2010). Savaş alanları ve turizmi. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2, 65-72.
- Avcı, H. E., Bingöl, M.A. (2006). *Çanakkale savaşı karikatürleri.* İstanbul: Truva Yayınları.
- Avcı, H.E. (2007). *Çanakkale ruhu.* İstanbul: Metropol Yayınları.
- Ayhan, H. (1997). *Eğitim bilimine giriş.* İstanbul: Şule Yayınları.
- Ata, Bahri. (2001). Çanakkale Savaşını Nasıl Öğreteceğiz? *Türk Yurdu*, 164, 23-29.
- Baloğlu, Z. (1990). *Türkiye’de eğitim (sorunlar ve değişime yapısal uyum önerileri).* İstanbul: TÜSİAD

- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Baş, N. (2015). Çanakkale Cephesi Deniz Savaşlarında 18 Mart Kahramanı Cevat (Çobanlı) Paşa. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 18, 89- 116.
- Başaran, İ. (1983). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Belen, F. (1973). *XX. yüzyılda Osmanlı Devleti*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Belen, F. (2009). *Harp akademisi 1934-1935 tedrisatında: Çanakkale Savaşı'ndan alınan dersler (Haz)*, Tuncay Yılmaz. İstanbul: Yeditepe Yayınevi.
- Bilgin, İ. (2015). Maydos Mıntıka Komutanı: Kurmay Yarbay Mustafa Kemal ve Cephedeki Görev Süresi, Cepheden Ayrılışı. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 18, 65-88.
- Bulut, M. (2008). XX. Yüzyıl başlarında Çanakkale savaşları ve dünya ekonomisindeki gelişmeler. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi IV* (ss. 1869- 1880). İstanbul: Değişim Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çamoğlu, Ş. (1962). *Çanakkale boğazı ve savaşları*. İstanbul: Kurtulmuş Matbaası.
- Çapa, M. (2012). Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne Geçiş Sürecinde Türkiye'de Tarih Öğretiminin Tarihçesi. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(3), 1-28.
- Çavdar, D. (2015). Millî Mücadele'de Kahraman Türk Kadınları. *Türkiye Tohumcular Birliği Dergisi*, 16, 62-65.
- Çevik, Z. (2015). Çanakkale Savaşı'nın Yakın Bir Kentin Sosyal, Kültürel Ve Ekonomik Hayatına Etkileri: Balıkesir Örneği (1914- 1918). *Yeni Türkiye Dergisi*, 65, 1033- 1060.

- Dağgüllü, İ.B. (2007). 15- 18. Yüzyıllarda Çanakkale Boğazını Koruyan Büyük Askeri Yapılar ve Bataryaları. *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*,1, 22-43.
- Demircioğlu, İ.H. (2008), Türkiye’de Tarih Eğitiminin Tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6 (12). 431-450.
- Demircioğlu, İ.H. ve Tokdemir, M.A. (2008). Değerlerin oluşturulması sürecinde tarih eğitimi: amaç, işlev ve içerik. *Değerler Eğitim Dergisi*, 6 (15), 69-88.
- Demircioğlu, İ.H. (2011), Tarih öğretiminin amaçları. M. Safran (Ed.), *Tarih nasıl öğretilir? Tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri* (ss. 65- 69). İstanbul : Yeni İnsan Yayınevi
- Demirel, Ö. (2005). *Doğa koruma ve milli parklar*. Trabzon: KTÜ Matbaası.
- Doğan, Y. (2015). 100. yılında öğretmen adayları ve öğrencilerin bakışıyla Çanakkale Savaşları: Bir metafor araştırması. *Turkish Studies*, 3, 369-386.
- Erat, M. (2016). Çanakkale savaşlarında deniz hareketi. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi* (ss. 349- 395). İstanbul: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Ersoy, A. F. (2016). Fenomonoloji. Ahmet Saban ve Ali Ersoy (Ed.). *Eğitimde nitel araştırma desenleri içinde* (ss. 51-110). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Esenkaya, A. *Çanakkale Muharebelerinde Cephe ve Cephe Dışında Sağlık Hizmetleri*. Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 10-11, 25-70.
- Esenkaya, A. (2013). *Çanakkale Cephesi’nde 19 Mart- 24 Nisan 1915 Günleri*. Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 14, 49-93.
- Fidan N. ve Erden M. (1998), *Eğitime giriş*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Fidan, N. (1985). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Alkım Yayınevi
- Filiz, S. B. (2011). Eğitimle ilgili temel kavramlar. M.Ç. Özdemir (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş* (ss. 1- 30). Ankara: Pegem Akademi.

- Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları. (1996). *Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi Avrupa Cepheleeri*. Ankara: Genel Kurmay Basımevi.
- Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı. (1978). *Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi V. Cild Çanakkale Cephesi*. 2. Kitap. Ankara: Genel Kurmay Basımevi.
- Gül, İ. (2010). Eğitimin toplumsal temelleri, Z. Cafağlı (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş: Temel Kavramlar*. Ankara : Grafiker Yayıncılık.
- Gürsen, T. (1992). *Eğitim sürecinde insan ve psikolojisi*. Ankara: Arsu Ofset.
- Güven, İ. (2010). *Türk eğitim tarihi*, Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Hatip, S. M. (2015). Birinci Dünya Harbi Çanakkale Savaşları'na genel bakış ve az bilinenler Çanakkale Savaşı denizde mi kazanıldı? *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı*, 18, 161-193.
- Karataş, M. (2008). 27. Alay Harp Ceridesi. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı*, 6-7, 1-14.
- Karataş, M. (2008). Çanakkale Savaşları'nda Lağım Muharebeleri. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı*, 6-7, 43-60.
- MEB (1990). *XII milli eğitim şurası yaygın eğitim hazırlık dokümanı*. Ankara 15-19 Ocak 1990.
- Merey, Z. (2011). Dünyada ve Türkiye'de tarih öğretiminin tarihsel gelişimi. M. Safran (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir? Tarih Öğretmenleri İçin Özel Öğretim Yöntemleri* (ss. 27- 36). İstanbul : Yeni İnsan Yayınevi
- Miles, M. B. ve Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis : an expanded sourcebook. (2nd Edition)*. Calif. : SAGE Publications.
- Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü. (1993). *Cumhuriyetimizin 70. Yılında milli parklar ve yaban hayatı*. Ankara.
- Özcan, A. (2011). 1950'lerde popüler tarihçilik. A. Şimşek (Ed.), *Türkiye'de Tarih Eğitimi* (ss.203- 205). Ankara: Pegem Akademi.

- Özcan, A. (2016). Çanakkale savaşlarını hazırlayan jeopolitik ve siyasi arka plan. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi* (ss. 273- 276). İstanbul: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Özhan, H. Ö. (2018). Çanakkale Cephesi'nde Cevat Paşa (Çobanlı). *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 8, 333- 349.
- Özözen Kahraman S. (2008). Gelibolu yarımadasında demografik yapı ve değişim. *Gelibolu Değerleri Sempozyumu* içinde, (s.23-54). Çanakkale.
- Öztoprak, İ. (2017). *Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi*. İstanbul: Karayel.
- Özüçetin, Y. ve Dağıstan, M. H. (2014). TBMM'nde referans olan bir muharebe: Çanakkale (1920-1938). *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 57- 79.
- Sarıçelik, K. (2007). Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleri'ne Karşı Anadolu'nun Akdeniz Kıyılarında Aldığı Bazı Tedbirler. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 21, 173-189.
- Sayılr, B. (2006). *Türk kurmay subaylarının gözüyle Çanakkale Savaşı*. İstanbul: Salyangoz Yayınları.
- Mirliva, S. (2007). Boğazlar meselesi ve Çanakkale Deniz Savaşı'nda Türk zaferi. Köçer. M (Hz.), Burhan, S. ve Akman, E. (Ed.), Ankara : Phoenix Yayınevi.
- Selçuk, Z. (2008). *Eğitim psikolojisi*. İstanbul: Nobel Yayınları.
- Semiz, Y. (2003). 18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Savaşı: Sebepleri, Gelişimi ve Sonuçları. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 14, 221-247.
- Sezen, A. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Çanakkale Savaşlarıyla İlgili Bilişsel Algı ve Yorumlama Biçimleri. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2, 175-201.
- Sönmez, S.S. (2015). Çanakkale Savaşları'nı Anma ve Kutlama Etkinlikleri (1916-1938). *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 19, 173- 195.
- Şahin, E. (2008). Çanakkale Savaşları kronolojisi (3 Kasım 1914 – 9 Ocak 1916). M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi IV*. (ss. 1843- 1862). İstanbul: Değişim Yayınları.

- Şahin, E. (2009). Kronolojik Çanakkale Savaşları tarihi (3 Kasım 1914 - 9 Ocak 1916) *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi Cilt : XXV, (73)*, 107-163.
- Şengül, A. (2014). Çanakkale Savaşlarını Anlatan İlk Tiyatro Eseri: Yirmisekiz Kânunuevvel. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 16*, 115- 129.
- Şişman, M. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Taşkıran, C. (2009). 18 Mart Çanakkale Deniz Savaşı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi Cilt: XXV,73*, 25-38.
- Turan, K. (2009). 95. Yıl Dönümünde Çanakkale Zaferi. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi Cilt: XXV, (73)*, 63-81.
- Tuncoku, A.M. (2010). Çanakkale 1915'e Sahip Çıkabilmek. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 8-9*, 3-8.
- Türkmen, Z. (2016). Çanakkale Savaşlarında kara harekâtı. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi* (ss. 417- 463). İstanbul: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Türkmen, Z. (2008). Çanakkale Savaşlarında kara harekâtı. M. Demir (Ed.), *Çanakkale Tarihi* (ss. 2171- 2220). İstanbul: Değişim Yayınları.
- Ünalp, F.R. (2015). Çanakkale Muharebeleri ve Mustafa Kemal. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 18*, 37- 64.
- Yaşar,O ve Şeremet, M. (2008). Türkiye’de milli park eğitimi ve milli park eğitimine ilişkin bir araştırma: Gelibolu yarımadası tarihi milli parkı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1-5*, 910-942.
- Yaşar, O. (2001). Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı (Barış Parkı), Yaşanan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. *Türk Coğrafya Dergisi*, 171- 201.
- Yücel, C. (2009). Eğitim ile ilgili temel kavramlar. C. Celep (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş* (ss. 1- 24). Ankara: Anı Yayıncılık.

Ilgar, R. (2015). Mabetleşen Bir Mekân: Gelibolu Yarımadası Tarihi Savaş Alanları Turizmi.

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi, 19, 1- 17.

Ekler

EK-A) Anket

ÇANAKKALE ZAFERİ'NİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞME FORMU

Değerli Öğrenciler,

Bu çalışmanın amacı, üniversite düzeyinde eğitim alan öğrencilerin Çanakkale Cephesi ve zaferi ile ilgili görüş, düşünce ve algılarını ortaya koymaktır. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar tarafımızca saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Bu form, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan; ikinci bölüm ise Çanakkale Zaferi hakkındaki görüş ve düşüncelerinizi belirleme amacıyla hazırlanan açık uçlu sorulardan meydana gelmektedir. Sonuçların sağlıklı olabilmesi için soruları gerçekçi, samimi ve doğru olarak yanıtlamanız gerekmektedir. Lütfen anketlerin üzerine isim belirtmeyiniz.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Gülşah BARUK BULUT

BİRİNCİ BÖLÜM

Cinsiyet	Bayan ()	Erkek ()
Yaş		
Fakülte, Yüksekokul veya Meslek Yüksekokulu - Bölüm		

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde Çanakkale Zaferine ilişkin görüşlerinizi öğrenmek amacıyla çeşitli sorular verilmiştir. Lütfen bu soruları kendi düşünceleriniz doğrultusunda cevaplandırınız.

1. Çanakkale Zaferi sizin için ne ifade etmektedir? Lütfen açıklayınız.

2. Çanakkale Zaferi kahramanlarından hangilerini biliyorsunuz ve bu kahramanları nerden öğrendiniz?

3. Ortaöğretimde yeteri kadar Çanakkale zaferi ile ilgili bilgilendirildiniz mi? Lütfen açıklayınız. (bilgilendirme ders yoluyla gezi yoluyla vs.)

4. Gelibolu Yarımadasını ziyaret ettiniz mi? Ettiyseniz kaç yaşında ziyaret ettiniz? Etmediyseniz ziyaret etmeme sebebiniz nedir?

5. Gelibolu Yarımadasını ilk ziyaret ettiğinizde ne düşündünüz? Hangi duyguları yaşadınız? Açıklayarak anlatınız.

6. Gelibolu Yarımadasını ziyaret ettikten sonra Tarih kitaplarından okuduğunuz, öğrendiğiniz bilgilerle, gördükleriniz arasından fikirlerinizde herhangi bir değişim oldu mu?

7. Çanakkale Zaferi ile ilgili merak ettiklerinizi hangi kaynaklardan nasıl öğrenirsiniz? (*Kitap, televizyon, gazete, sinema vb*). Neden bu kaynakları seçtiğinizi açıklayınız.

8. Çanakkale Zaferi ile ilgili ne yapılırsa hem Çanakkale Zaferi tarihi olarak daha iyi anlatılmış olur hem de Çanakkale bilinci gençliğe aşılabilir olur?

9. Çanakkale Zaferini metaforik bir öge ile açıklayınız? (*Çanakkale Zaferi gibidir, çünkü*)

EK-B) İzin Onayı

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Sayı : 93130991-020-E.148591
 Konu : Anket Uygulaması (Gülşah BARUK
 BULUT)

20/12/2017

REKTÖRLÜK MAKAMINA

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gülşah BARUK BULUT'un, "Üniversite Öğrencilerinin Çanakkale Zaferi İle İlgili Algılarının İncelenmesi" adlı Yüksek Lisans tez çalışması kapsamında Fen-Edebiyat Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ezine Meslek Yüksekokulu ve Ayvacık Meslek Yüksekokulu'nda öğrencilere yönelik anket uygulaması yapabilmesi ile ilgili Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 15.12.2017 tarih ve 33813216-044-E.146985 sayılı yazısını olurlarınıza arz ederim.

e-imzalıdır

Sami YILMAZ
 Genel Sekreter

OLUR

20/12/2017

e-imzalıdır

Prof. Dr. Süha ÖZDEN
 Rektör V.

Ek : Dosya (13 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Rektörlük Ofisi

Bilgi:

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Terzioğlu Yerleşkesi Rektörlük Binası B Blok Zemin Kat
 2862180018

Bilgi için: İsmail MERDİN
 Memur

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Gülşah BARUK BULUT

Doğum Yeri : Bursa

Doğum Tarihi : 21/03/1988

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İŞ DENEYİMİ

2010-2012 : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

2012-2016 : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Medya Merkezi

2016-.... : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ezine Meslek Yüksekokulu

İLETİŞİM

E-posta Adresi : glshbaruk@gmail.com